

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.50
Pietų Amerikoje 2.00
Kanadoje 2.50

Pusmetis:
Amerikoje \$1.25
Pietų Amerikoje 1.50
Kanadoje 1.75

Apskeltimų kainų klauskite laišku.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application.

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 25 Keleivio Telefonas SO. BOSTON, BIRŽELIO JUNE 21 D., 1944 M. Atskiro Numerio METAI XXXIX
SOUTH Boston 3071 "Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. Kaina 6 centai.

Ar Pasiuks Sparnuotos Nacių Bombos Amerką?

ANGLIJON JOS SKRENDA DIENĄ IR NAKTĮ.

Bombos turi orlaivio pavidalą ir skrenda 600 mylių per valandą.

Pagaliau pasirodė "slaptas ginklas," kuriuo vokiečiai tikėjosi atremti alijantų invaziją.

Tas ginklas, tai sparnuotos bombos, padarytos orlaivio pavidalu ir varomos tam tikro mechanizmo pagalba. Rašant mums šiuos žodžius, vokiečiai šaudė tomis bombomis į Angliją jau penktą dieną ir naktį be pertraukos.

Iš pradžios buvo manoma, kad tai radijo bangomis kontroliuojami vokiečių orlaiviai, kurie skrenda be žmogaus ir gali bombarduoti miestus tokiu pat tikslumu, kaip žmogaus rankomis valdomi bombaneriai.

Bet dabar jau aiškiai nustatyta, kad tai nėra orlaiviai ir ne radijo bangomis operuojami. Tai yra cigaro pavidalo bombos, arba oro torpedos, prie kurių pritaikyti sparnai, kad lėktuvų neįsikišėtų. Propelerai iš priekio jie neturi. Nudažyti juodai. Ir jie nepažymėti jokiais numeriais nei raidėmis.

Kokia jėga juos varo, kol kas dar neįmanoma pasakyti. Anglijos oro ministerija buvo pranešusi, kad jie esą aprūpinti gazolino motorais. Bet vėlesni pranešimai verčia manyti, kad tos bombos gali veikti rakietos principu, kaip fajerverkai, nes nakties laiku jurininkai yra pastebėję, kad lekiant btbombai oru, pasakun ją matosi ugnis.

Tu bombų vokiečiai turi visokio didžio. Mažesnę leidžia po 300-400 mylių per valandą, o didesnę šauja po 600 mylių, taip kad greičiausias orlaivis negali jų pasivyti.

Vokiečių spauda triubija, kad tos bombos sukėlusios Anglijai didžiausią paniką. Ir naciai gąsdina Ameriką.

FRANCUZAI ŠALTĮ SAVO IŠLAISVINIMUI.

"New York Times" korespondentas Baldwin praneša iš Londono, kad Francūzijos gyventojai nelabai prielankūs alijantams, kurie neša jiems išlaisvinimą iš po nacių okupacijos. Bet tai esą suprantama, nes einant atkaklioms alijantų kovoms su naciais, Francūzijos gyventojams pasidarė labai daug nuostolių, sunaikinami jų namai ir žūsta nemaža gyvybių.

SUNAİKINO 13 VOKIEČIŲ LAIVŲ.

Pereitą penktadienį alijantų orlaiviai sudavė skaudų smugį vokiečių laivynui Boulogne uoste. Trylika vokiečių laivų buvo nuskandinti ir keliolika smarkiai sužalota.

Invazijos Vaizdas

Amerikiečiai Francūzijoje varo nelaisvėn paimtus vokiečius ir kartu veža vežimais sužeistuosius. Nuotrauka priesiūsta oro bangomis.

Amerikonai Paėmė Vokiečių Maistą.

Naciai turėjo Italijoje prisiūktą maistą, kurį amerikiečiai paėmė.

Associated Press agentūros korespondentas praneša iš Italijos, kad Penktoji Amerikos Armija tenai pėmusi Orbatello miestą ir pusišalį tuo pačiu vardu. Orbatello buvo didžiausio vokiečių atsparumo punktas, ir dabar paaiškėjo, kodėl čia naciai taip atkakliai gynėsi — pasirodė, kad jie turėjo čia didžiausius maisto sandėlius. Orbatello pusišalis esąs labai kalnuotas, ir tuose kalnuose naciai turėję didžiausius maisto sandėlius. Orbatello pusišalis esąs labai kalnuotas, ir tuose kalnuose naciai turėję didžiausius maisto sandėlius.

REIKALAUJA TIRTI FABRIKANTUS.

I Senato išlaidų komisijos posėdyje Washingtone buvo pakviestas CIO unijų Politinės Akcijos Komiteto vadovas Hillman. Senatoriai norėjo sužinoti, kaip ir kam yra leidžiami unijų pinigai. Mat, veikia įstatymas, kuris draudžia aukoti pinigus tos ar kitos partijos rinkimų kampanijai.

BOLŠEVIKAI SKERDŽIA SUOMIJOS DARBININKUS.

Rusai vokiečių dabar neatakuoja. Jie pradėjo skersti Suomijos darbininkus, kurie nieko bloga jiems nedarė. Maskva giriasi, kad vienoj vietoj raudonoji armija "po trijų dienų mušio sunaikino 3,000 priešų." Tais "priešais" Maskva vadina Suomijos darbininkus, kurie nenori įsileisti laisvoni savo tėvynės bolševikų diktatūros.

Bet kodėl bolševikai neatakuoja vokiečių, kuomet alijantai dabar pradėjo invaziją? Nejauci Stalinas vėl susiūstė su Hitleriu?

NUSKANDINO 5 JAPONŲ LAIVUS.

Ties olandu Gvinėja pereitą subatą Amerikos orlaiviai nuskandino 5 japonų prekybos laivus. Dieną prieš tai apie 50 Amerikos orlaivių užklupo japonų aerodromą ties Sorongu ir sunaikino ant žemės 50 priešų lėktuvų.

Francūzijoje Dabar Kaujasi Milionas Kareivių

AMERIKIEČIAI ATKIRTO 30,000 VOKIEČIŲ.

Uždaryti slaptose naciai turės pasiduoti arba žūti.

Francūzijoje šiuo laiku liepsnoja didžiausi šio karo mušiai. Anglijos premjeras Churchill sako, kad iš abiejų pusių tenai kaujasi 1,000,000 vyrų. Vokiečiai priešinasi neapsakomu atkaklumu. Jie sutraukė iš Rusijos fronto geriausius savo jėgas ir geriausius ginklus. Bet kol kas alijantai eina pirmyn. Svarbiausius musiekių tikslas yra visų pirma paimti Serburgo uostą, kur gali įeiti didieji laivai.

Vėliausios žinios sako, kad amerikiečiai jau atkirto Serburgą ir uždarė tenai 30,000 vokiečių. Atkirstiems naciams dabar liko tik vienas iš dviejų: arba pasiduoti nelaisvėn, arba žūti.

Kol kas atkirsti vokiečiai ginasi. Viena jų divizija mėgino prasiliūti pro amerikiečių sieną ir pabėgti, tačiau sukopė musiekių užkarių gynybą ir patalpa.

Siūlo Įsteigti "Liuosą Senatorių."

Kongresmanas Canfield iš New Jersey įnešė Kongresan bilių, kuriuo siūloma įsteigti "liuosos senatoriaus tarnybą" buvusiems Amerikos prezidentams. Einant tuo biliu, kiekvienas Amerikos prezidentas, užbaigęs savo tarnybą, būtų "liuosas senatorius." Jis neturėtų Senate balso, bet gautų senatoriaus algą ir naudotųsi kitomis senatorių privilegijomis. Ar tas bilius praeis, sunku pasakyti.

TIRS APDRAUDOS KOMPANIJAS?

New Yorko legislaturas narys Fred Moritt kreipėsi į gubernatorių Dewey, kad šis paskirtų specialę komisiją apdraudros kompanijoms ištirti. Moritt sako, kad tos kompanijos išnaudoja žmones, suspenduodamos jų apdraudros sertifikatus ir negrąžindamos įmokėtų pinigų.

ZAIBAS IŠSPROGDE GAZOLINO MAGAZINĄ.

Linden, N. J. — Zaibas čia krito į didelį gazolino magaziną, perplėšė jį ir uždegė gazoliną, kuris sprogo su pasibaisėtina jėga. Apskaitoma, kad sunaikinta apie 4,000,000 galionų gazolino.

STINGA GERESNĖS MESOS.

Iš Chicagos skerdyklų pranešama, kad geresnės jautienos, veršienos ir avišnos dabar labai stinga ir tas trukumas busias jaučiamas dar ilgai.

MONTGOMERY WARD KOMPANIJA BYLINE JASI.

Washingtono federacijai teisme Montgomery Ward kompanija iškėlė bylą prieš Karo Darbų Tarybą. Kompanijos tuozas Avery nori, kad teismas nuspręstų, jog Karo Darbų Taryba neturi teisės versti samdytoją eit į kolektyves derybas su darbininkais.

Ši kompanija užsispyrė sulaužyt savo darbininkų uniją. Ar jai pavyks, pamatysime.

NACIAI IŠVEŽE BELGIJOS KARALIŲ LEOPOLDĄ.

Nacių kontroliuojama Belgijos radijo stotis pranešė, kad šiomis dienomis buvo išvežtas belgų karalius Leopoldas. Iki šiol jis buvo laikomas Laeken pilyje. Spėjama, kad Leopoldas buvo išvežtas į "saugesnę vietą" Vokietijoje.

NACIAI NUŽUDE DUJOMIS 7,000 ŽYDŲ.

Londonė gauta žinių, kad Čekoslovakijoje naciai paėmė iš koncentracijos stovyklos 7,000 žydų, suvarė juos į tam tikrą patalpą ir visus nužudė nuodingomis dujomis.

COLORADOJ SUDUŽO DU TRAUKINIUS.

Šį pėnedėlį Colorados valstijoje greitas keleivių traukinys susikūlė su prekių traukiniu; šito pasekmėj 1 asmuo buvo užmuštas ir apie 30 žmonių sužeista.

NUŠOVĖ KVISLINGO PAGELBININKĄ.

Britų radijas praneša, kad Norvegijos sostinėj Oslo buvo nušautas oro pasparto jėgų vadas ir Kvislingo dešinėj ranka. Sovikas paslėpė.

APŽVALGA

ROŽANČIAI GALI PRAŽUDYT LIETUVOS LAISVĘ.

Pasiklauskite, kokį biznį kunigai pradėjo daryti iš Lietuvos nelaimės:

„Reikia stačiai džiaugtis mūsų žmonių giliu supratimu organizuotos maldos už Lietuvos laisvę. Kasdien iš devyčių lietuvių krutinių veržiasi karštos maldos už brangiąją Tėvynę. Jau visi lietuvių mokyklų vaikučiai prisidėjo prie Maldos Vajaus už Lietuvą. Visos bažnyčios, draugijos yra prašomos kuo greičiausiai prisijusti Maldų, Mišių, Rožančių skaičius Maldos Apaštalavimo Centrai.“

Taip rašo š. m. 24-me mery kunigų „Amerika.“ Iš jos žodžių matome, kad šitai biznį aktyvinti yra įkurta net ir tam tikra agentūra, „Maldos Apaštalavimo Centras“, kuris ragina tamsius žmones ne tikėti rožančius kalbėti, bet ir mišias „užsakinėti.“ O ką reiškia mišias „užsakinėti?“ Tai reiškia užpirkti jas. Tai reiškia biznį!

South Bostone žmonės kalba, kad ir p. S. Mockus, SLA išdo globėjas, užpirkęs porą mišių.

Ir šita komedija dabar vaidinama po visą šalį. Kunigų leidžiama „Amerika“ džiaugiasi, kad South Bostono parapijoje—

„Maldos Apaštalavimo Skyrius rimtai prižadėjo išskaičiuoti 845 šv. Mišias; aukoti 835 šv. Komunijas; atkalbėti 776 Rožančius ir 170 pilnų rožančių; apieiti stacijas 1,600 kartų.“

„Toronto, Canada.—Šioje mažoje parapijoje (apie 40 šeimų) įsisteigė Vyrų ir Maldos Ap. skyriai ir štai kiek sudėta maldų už Lietuvą! Išskaičiuoti Mišių 110; užprašė vėnėrias Mišias; parapija atlaikys 2 sudėtinės Mišias; Komunijų 88; Rožančių 173; stacijų 80.“

„Sv. Jurgio par., Chicago, Ill.—Grupė šios parapijos moterų pasiryžo kas mėnesį už Lietuvą išskaičiuoti po 7 Mišias, priimti 7 komunijas, sukalbėti 7 rožančius dalis, aukoti 7 kryžiaus kelius ir sukalbėti 7 litanijas.“

„Apreiškimo par. Brooklyn, N. Y.—Čia be kitų maldų susitvėrė du kunigų rateliai (po septynių asmenis). Vadinasi, kasdien iki šio Vajaus galo du asmenys priims šv. Komuniją už Lietuvos laisvę. Dvi Maldos Apaštalavimo narės prižadėjo kasdien atkalbėti rožančius dalį.“

„Loretto Ligoninė, Chicago, Ill.—Šios ligoninės koplyčioje bus atnašautos 3 Mišios už Lietuvos laisvę.“

Iš Brighton, Mass., šitas „maldos apaštalavimo centras“ esąs gavęs šitokią pasižadėjimą:

„Prižadame išskaičiuoti 403 šv. Mišias; priimti 396 šv. Komunijas; atkalbėti 403 Rožančius; apieiti stacijas 212 kartų; aplankyti šv. Sakramentą 1533; 4808 Atsidusėjimus; 74 Litanijas; Brevijorų atskaitymą 57 kartų.“

Philadelphijos šv. Andriaus parapijoje esą užsakyta 1920 mišių, 1340 komunijų, 3483 rožančiai ir tt.

Clevelande—130 mišių, 144 rožančiai, 1 „novena“ ir tt.

Panašūs dalykai skelbiami iš Rochesterio, Amsterdamo ir iš kitų kolonijų.

Vadinasi, iš Lietuvos nelaimės kunigai pradėjo daryti biznį, išnaudoti religinius žmones.

Mes bijomės, kad tas jų biznis gali labai pakenkti

Lietuvos laisvei. Smetona skelbdavo, kad Lietuvos žmonės negalima duoti laisvės ir demokratijos, nes jie tokiai santvarkai da „nepribrendę.“

Dabar gi kunigai nori įrodyti pasauliui, kad lietuviai dar tiki rožančiaus „galybe.“

Jeigu sprendžiant mažųjų tautų klausimą po karo bus nurodyta, kad lietuviai ištikrųjų yra tokie tamsūs, tai kokie galės būti šansai Lietuvai atgauti nepriklausomybę?

„RUSAI GERS MUSŲ KRAUJĄ.“

Amerikos spaudoje pasirodė žinių, kad Raudonosios Kryžius išsiuntęs Sovietų Rusijai labai daug kraujo plazmos.

Kraujo plazmos vardu yra vadinamas sudžiovintas kraujas, kurį mes aukojam per Raudonąją Kryžį sužeistiems kareiviams. Daug savo kraujo aukoja ir lietuviai. Bet niekas nežinojo, kad tas kraujas būtų siunčiamas Rusijon. Dabar lietuviai galėtų pasakyti: „Rusai gers mūsų kraują.“

Ištikrųjų keista. Rusija turi daugiau žmonių, negu Amerika. Taigi, rodos, jie patys galėtų duoti pakankamai kraujo saviškai armijai. Rodos, jie galėtų da ir Amerikai paaukoti savo kraujo. O dabar yra kaip tik atbulai.

Juokdarys čia galėtų pasakyti, jog bolševizmas tiek sugadino rusų kraują, kad ir jie patys jo nebeori. Jie nori sveiko kraujo iš Amerikos.

KAS YRA DIDESNIS LIETUVOS PRIEŠAS?

Vienas komunistų laikraštis aiškina, kokie biauurs Lietuvos priešai yra lenkai. Girdi:

„Šitie lenkai svajoja apie Lenkiją nuo jūrų iki jūrų. Jie į lietuvių žiuri kreiva akimi. Šitie lenkai pagrobė Ukrainos ir Baltarusijos vakarines teritorijas. Jie sulaužė sutartį su Lietuva ir užgrobė Vilniaus kraštą. Jų valdžia siuntė Lietuvai ultimatumus ir statė kariuomenę pasienyje.“

Visa tai yra tiesa. Lenkai sulaužė sutartį su Lietuva ir pagrobė Vilnių.

Bet jeigu lenkai dėl to yra biauurs Lietuvos priešai, tai kaip tuomet pavadinti Rusijos bolševikus, kurie sulaužė kelias sutartis su Lietuva ir pagrobė visą Lietuvą?

Kurie tų priešų biauuresni? POPIEŽIAUS „LABDARYBĖ.“

Vatikano propagandos kolegija dabar giriasi, kad per vokiečių okupaciją popiežius maitinęs trečdali Romos gyventojų.

Zmonės, kurie nemoka, kad dalykus gilintis, sakys, kad tai pavyzdingas labdarybės darbas.

Bet kas moka kritiškai į dalykus žiūrėti, tuojau paklaus: „O iš kur gi popiežius emė tiek maisto, kuomet trečdalis Romos bada-vo? Juk jis nei ari nei sėja.“

Taip, popiežius nei ari nei sėja, bet giriasi maitinęs trečdali Romos gyventojų, kuomet jiems grėsė badas. Bet ar tik ne dėl to ir grėsė jiems badas, kad tiek daug maisto buvo paslėpta popiežiaus sklepuose?

Ši nuotrauka buvo padaryta invazijos įkursty ir parodo Amerikos karo vadus. Per žiurona žiūri į Francūzijos pakraštį mūsų gen. Eisenhower, vyriausis invazijos vadas. Iš dešinės prie jo stovi Amerikos generalinio štabo viršininkas gen. Marshall, o iš kairės—mūsų oro jėgų viršininkas gen. Arnold.

Amerikoje už maisto slėpimą godyšiai yra sunkiai baudžiami, kaip „food hoarders“.

SVEICARIJA GERAS PAVYZDIS.

New Yorko francūzų laikraštis „Pour la Victoire“ tu- las Michel Pobers rašo:

„Jeigu jums kas pasakys, kad Europos tautų federacija negalimas daiktas, tai atkirs- kit jam paklausimu: „O kodėl tokia federacija galima Svei- carijoje?“

„Jeigu išgirsit aiškinant, kad Europa yra pavargusi, suirusi ir negali pasiekti tiks- rus demokratijos, jūs ir vėl at- remkit: „O kaip su Sveicarija?“

„Jeigu kas sakys, kad Euro- pos tautų kova niekad nepasi- baigs, nes ją gimdo tautinė neapykanta, tai jūs dar sykį paklauskite: „O kaip su Svei- carija?“

„Nes ne visiems yra žinoma, kad ir šio karo metu Sveicari- joje ko puikiausia veikia demo- kratija. Visos partijos tenai turi pilną žodžio, spaudos ir su- sirinkimų laisvę. Da nesenai

Sveicarai išsirinko naują savo konfederacijos prezidentą, mie- sty ir kamtonų seimelius. Ir visi tie rinkimai praėjo be jo- kių konfliktų.“

Taip, Sveicarija yra ge- ras pavyzdys visai Europai. Sveicarijoje gyvena trys skir- tingos tautos—francūzai, vokiečiai ir italai—ir nie- kad tarp savęs nesipeša. Tuo tarpu tautos, kurios gy- vena atskiromis valstybė- mis, amžinai tarp savęs ka- riuoja arba ruošiasi karams.

AR ISTIKRO LIETUVOJE NĖRA KVISLINGŲ?

Juozas Tyšlavičius „Vieny- bė“ rašo:

„Tik pasiautinti lietuviš- ki bolševikai gali sakyti, kad Lietuvoje yra kvislingų.“

„Žinios apie sukilimus Lie- tuvoje ir, be to, gen. Plechvan- čiaus išstėmimą, visas tas Ma- skvos agentų pasakas į nieką pavertė.“

Na, o kaip su Paleckiu, Gedvila, L. Gira ir kitais kvislingais, kurie pabėgo Maskvon—ar jie nepaliko giminių Lietuvoje?

Mintys ir Pastabos Apie Susivienijimą

SLA seimas įvyks šio mė- nesio pabaigoje. Sakoma, kad jis padarysias organiza- cijai sunkią „operaciją.“

Dešinėje tautininkai ma- no, kad Susivienijimui būtų daug geriau, jeigu kaip nors pašalinus senus narius. Vien- nas jų sako, kad iš SLA rei- kia išvyti tarp 5,000 ir 7,000 senų narių. Tada Susivieni- jimui liktų jų pinigai.

SLA specialė komisija pa- rašė ilgą raportą, kad SLA seni nariai turi priimti „kon- versiją“ nes kitokios išeiti- ties nesą. Taip sakė ir dr. Vinikas du metai atgal, siu- lydamas konversijos planą. Įstatų komisijos narys, dr. A. Montvidas rašo: „kon- versijos įnešimas yra ilgas, sudėtinis ir kėblus. Jis yra skaudus kiekvienam nariui. Delegatų juo nesidžiaugs. Nenoromis už jį balsuos.“

Tai negerai. Ale, kolega, kiekviena lazda turi du galus.

Bet kas gi yra ta konver- sija? Nagi suspendavimas arba panaikinimas senų „polių“ bei liudijimų ir iš- davimas naujų už aukštesnį mokesči. O jeigu narys nesu- tikis didesnes duokles mokė-

ti, tai jis pats save susispen- duos ir tokiu būdu išsibrauks iš SLA. Taigi konversija reiškia „apvalymą“ SLA nuo senų narių, tik manda- gesniu būdu.

Pereitame seime aš stovė- jau už dr. Viniko pasiulytą nepriverstiną, laisvanorę konversiją. Aš ir šandien tebebatau, kad dr. Viniko planas būtų reikalingas sutar- kes be ultimatumo. Adv. Olis su savo šalininkais ta- da iškėlė opoziciją, ir dr. Viniko planas seime nepra- tiejo. Seimas tada įgaliojo tam tikrą komisiją, į kurią ir adv. Olis įėjo, kad parū- pintų „geresnį“ planą. Ir štai Olis grįžta į seimą su nauju planu—šluot laukan iš SLA keliatą tukstančių senų narių.

Kaip bus? Manau, kad seimas negalės konversijos plano išspręsti. Seime bus tokių delegatų, kurių kon- versijos klausimas visai ne- liečia. Kaip tad tokis dele- gatas galės spręsti kito na- rio asmeniską reikalą? Kai kas pasakys, kad kuopa da- vė delegatui teisę spręsti pagal jo geriausį supratimą.

Klausimas, ar daug kuopų savo mitinguose konversi- jos planą apkalbėjo, ar su- prato jo reikšmę ir davė sa- vo delegatams instrukcijas? Žinoma, kad mažai. Delega- tas, žinoma, pasirinks vieną iš trijų: jis balsuos arba už, arba prieš, arba susilaikys.

Seime, turbūt, bus daro- ma pastangų, pravesti kon- versiją šturmu. Kai kas gal pasoks ir sušuks: „Jeigu sei- mas konversijos nepriima, tai su liepos pirmą dieną SLA jau nėra!“ Seimuose visados buna daug advoka- tų, o vėlesniais laikais ir tei- sėjų pradeda atsirasti. To- dėl manyti, kad Susivieni- mui grėsia toks pavojus, bu- tų absurdas.

Konversiją priėmus dar teks spręsti, kuriuo sluotos galu pradėsime šluoti iš SLA senus narius? Yra trys valymo būdai: (1) pasi- trauk, ir viskas; (2) jeigu norėsi pasilikti SLA nariu, tai primokėk apie 30 dole- rių už šimta savo apdrau- dos; (3) jeigu norėsi pasi- likti SLA nariu ir neprimo- kėsi, tai tavo apdrauda au- tomatiškai bus sumažinta apie 30 dolių iki šimto. Kad pirtis, tai pirtis!

Kadangi konversija tebė- ra neaiški, kadangi laiko ne- bėra ją svarstyti, kadangi tas liečia tik apie pusę SLA narių, tai konversijos kla- usimas reikėtų leisti indivi- dualių narių referendumui, vpatįgi tu narių, kuriuos konversija liečia. Ilgas, su- dėtinis ir kėblus! konversi- jos planas, kaip dr. Montvi- das sako, turėtų būti aiškiai išdėstytas ir nuodugniai ap- kalbėtas ir supratas specia- liai suauktuose kuopų susi- rinkimuose.

Gera nuomonė už ar prieš visada yra pagedaujama. SLA nariai „Keleivio“ skai- tytojai, kurie idomauia kon- versijos klausimu, galėtų iš- reikšti savo nuomonę para- šant laiškučių tiesiog į seimą. Laiškutis turėtų būti trum- nas, aiškus ir kalbėti į reika- lą.

O kaip su „Tėvyne?“ Ne- ta nei kalbos, kad „Tėvyne“ reikia gerinti. Reikėtų pa- keisti ją į žurnalo forma. Jos raidynas ir turinys turė- tų būti glaudesnis. Ir labiau- sia už viską. „Tėvyne“ rei- kėtų išimti iš politikos ir pa- švesti tik organizacijos ir fr- aternalizmo reikalams.

Dr. D. Pilka.

Kas Savaitė

Kruvino smurto sukaktis.

1940 metų birželio 15 die- ną bolševikų Rusijos armija okupavo Lietuvą. Tą dieną Maskva sulaužė savo „iškil- mingus pažadus“, kuriuos buvo davusi Lietuvai.

Maskva buvo atsisakiusi „visiems laikams“ nuo bet kokių pretenzijų į Lietuvos teritoriją, jos nepriklauso- mybę ir vidaus tvarką. Atsi- sakė, bet...

Tie pažadai buvo sulau- žyti. Smurto priemonėmis bolševikai okupavo Lietuvą ir smurto priemonėmis ją valdė.

Net šiandien, kada pati Rusija yra apnikta naciškų agresorių, bolševikai neatsi- žada savo užmačių. Jie kėsi- nasi į lietuvių ir kitų silpnes- nių kaimynių teises bei lai- svę!

Kuo jie geresni už naciš- kus plėšikus?

Birželio penkioliktoji yra sukaktis bolševikų kruvino smurto. Lietuvis to neuž- mirš!

Vel „naujas ginklas.“

Hitleris bando naują gin- klą. Anglija jau daužoma raketinėmis kanuolėmis ar automatiniais lėktuvais.

Tai vokiečių „naujas ginklas“, apie kurį ilgai ir daug kalbėta. Berlynas jau giriasi, kad dabar bus atsi- mokėta Anglijai, už „barba- rišką“ Vokietijos miestų naikinimą.

Atsimenate, vokiečiai ka- dais naudojo magnetines minas. Anglai rado priemo- nę nuo jų atsiginti. Taip bus ir su dabar vartojamu gin- klu.

Kas per vienas vokiečių naujas ginklas, pilnų žinių da neturime, bet aišku tiek: Kokį ginklą Hitleris be- vartotų, Vokietijos tatau ne- išgelbės. Bus „kaput“ vokiš- kam militarizmui ir hitle- rizmui.

Ne visi rusai tokie.

Buvęs „revoliucionierius“ ir rusų laikinosios vyriausy- bės galva, Aleksandras Ke- renskis, pučia į bolševikų dūdas. Kaip bolševikai, taip ir jis stoja už „strategines sienas“ už Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių pavergi- mą.

Tą buvusį „revoliucionie- rių“ gražiai išjuokė rusų so- cialistų žurnalas „Socialisti- ceskij Viestnik.“ Jis sako, kad bolševikų ir jų apieku- no Kerenškio pasakas apie „strategines sienas“ neisla- iko vandens.

Tokias sienas Stalinas juk turėjo, bet Sovietų Rusijos nei kiek neapsaugojo. Nacių armija buvo atsiduru- si net ties Maskva; ji buvo pasiekusi ir Kaukazą.

Jeį taip—bolševikams rupi kas kita. Po priedanga strateginių sienų, jie nori grobti svetimus kraštus, vergti silpnesnius.

Rusų socialistų laikraštis griežtai pasisako už Paba- ltijo ir kitų mažųjų tautų lai- svę.

Už sutartinę taiką—kam?

Amerikoje da randasi žmonių, kurie norėtų sulau- ki ti sutartinės taikos ir visiš- ko Amerikos izoliavimo.

Charlestowne (Bostone), ivykio masinis mitingas, kur kalbėjo teisėjas Gilmore ir kongresmanas Curley.

Gilmore sakė, kad Chur- chillui rupi tik britų imperi- ja, o Stalinui tik rusų bolše- vizmas. Amerikai turį ru- nėti, kad ateitų sutartinė tai- ka.

Curley pasakė, kad jis ne-

nori Amerikos kišimosi į Eu- ropos reikalus; nenori kad būtų apsaugota pasaulio tai- ka. Tegul Europa sau žinosi—Amerika gali but izolia- cijoje...

Už sutartinę taiką, už izo- liaciją—kam, ar Hitleriui?

Mirė Chamberlainas, nuti- lo „apyseriai.“ Bet išliko Chamberlaino skėtis. Jį ne- šioja Gilmoras ir Kurlis.

Tiek da supranta.

Nabašninko Baltrušaičio „literatūros“ kopija, And- rulis, „Vilnyje“ rašo:

„Sovietų armija pradėjo ofensyvą Suomijon, kuomet manytą darys kitur...“

Right! Ir jis da supranta, kad padaryta ne tas, kas ža- dėta daryti. Sakyta ir rašy- ta, kad alijantams atidarius „antrą frontą“, raudonoji armija tuoj laužys Hitlerio frontą ties Balkanais, eis į Berlyną.

Andrulis tačiau mano, kad Maskva gerai daranti. Suomija busianti išmūsta iš karo, gal bus pasiekta ir Norvegija...

Je, Suomija gal ir bus „iš- mūsta iš karo“, bet kaip su Berlynu? Ar ji nereikia pa- siekti? Ar reikėtų manyti, kad bolševikų žadinsys buvo tik sapne radinsys?

Nenustebkite, jei kurią nors dieną komunistai ims triubyti, kad Maskvai reikia „erdvės“ ir Skandinavijoje.

„Sloginanti atmosfera.“

Tas pats „vyriausias re- daktorius“ rašo:

„Vokietijoj padėtis yra įtempta ir atmosfera labai sloginanti.“

„Padėtis įtempta“, „at- mosfera sloginanti...“ Ne- jaugi naciški Fricai gavo lie- tuvišką „slogą“?

Zmogus, kuris nenori kry- žiavoti lietuvių kalbą, saky- tų taip: padėtis yra rusti; atmosfera yra slėgianti, o ne sloginanti.

Tas pats lietuvių kalbos „kryžiokas“ da sako, kad „...dideli mušiai Francu- zijoj reikalaus ištraukimo nacių armijų iš sovietų fron- to, o tuomet ten jie bus grei- čiau sumušti.“

Bus sumušti ten, kur jų jau nebus, iš kur jie bus iš- traukti—can you beat it?

Vertingi talkininkai.

Iš Jugoslavijos gauta to- kių žinių:

Komunistų „maršalo“ Tito partizanų būriuose randasi nemaza kroatų fašistų, ku- rie yra žinomi kaip „ustaši.“

Kroatų fašistams vadova- vo Hitlerio paskirtas kvis- lingas Pavelič.

I Tito vėžimą jie sulipo tik tada, kai paaiškėjo, kad nacių Vokietija pralaimės šį karą.

O sakytą ir rašytą, kad tas komunistų „maršalas“ veda „mirtina kovą“ prieš fašiz- mą, argi ne?

Je, taip sakytą ir rašytą, bet kitaip padaryta. Faši- stuojantieji „ustašininkai“ gražiausia sutapo su Stalino „saules“ garbintojais komu- nistais!

Kodėl ne? Ir čia Stalinas parodė kelia. Iš junkeriškų belaisvių jis sudarė „laisvu- jų vokiečių komitetą.“ Kas galima Maskvoj, galima ir Jugoslavijoje.

Jėzuitizme niekas nesuby- tins komunistų.

St. Strazdas.

Laikraštis yra geriausia dovana, kurios jusu draugas negalės užmiršti. Užrašyti- te jam „Keleivį.“

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRASO

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Chicago jau ne ta, kokia
ji buvo.

Rytinėse valstijose gyvenantis lietuvis galvoja šitaip:

Chicago, tai miestas stokjardų, didelių įmonių ir, pagaliau, suodžių ir vėjų. Skerdyklų dvokas, tai chicagiečio "apetaizeris"; suodžiai — jo "pažytikas".

Rytietis neklysta, juk taip budavo! Bet tie laikai praėjo. Atsimenu, kai nuvykdavai į garsiąją "Oleiką" (Town of Lake) ir nesiškubindavai uždaryti duris, storoka šeimininkė tuoj sakydavo:

"Džian, uždaryk duris, ba eina smarvė!"

Ir teisybė: tos smarvės budavo labai daug, nors paka moteriškė ir nežinodavo tos paprastos tiesos kad nors ir dvokiantis tas lauko oras, bet jis sveikesnis už sušvinčius kambario orą.

Chicago dvokdavo dėl to, kad prie stokjardų esantieji kanalai buvo ne kanalai, o žemaitiškos "markos" ar "prudai". Vanduo nenubėgdavo, jį suleistis gyvulių atmatos pudavo ir sukeldavo nepakendiamą dvokimą.

To nėra šiandien. Kanali vanduo sujungtas su Chicago upe, kuri "atbulom bėga-teka". Visokis nešvarumas iš tų kanalų subėgęs į Chicago upę ir ja nešamas į tolimą Mississippi upę, o ši — į Meksikos užlają. Netikėtai, jei kas jums sakytų, kad Chicago miesto atmatos nešamos į Michiganą ežerą. Kaip tik priešingai: Michigano ežero vanduo yra pumpuojamas į Chicago upę ir dėl to šioji upė, vietoj išilietį ežerą, "bėga atbulą".

Pagaliau, Chicago stokjardų savininkai pasidarė labai ekonomiški. Skerdžiamų gyvulių atmatas jie moka taip sudoroti, kad pelno turėtų. Iš atmatų yra daromi visokie "zuperiai", trašos; iš kraujo — "sosai" ir kt.

Taigi, Chicago jau ne ta, kokia buvo pirm 30-40 metų. Tiesa, joje da yra dulkių ir vėjo; ypač to vėjo. Juokdariai sako, kad į 24 valandas Chicago 25 kartus oras kinta. Vėjas iš vakarų ir rytų, vėjas iš šiaurės ir pietų; paprastas ir kasdieninis reiškinys. Dėl to Chicago ir turi "vėjų miesto" (a windy city) vardą.

Bet Chicago jau pasipuošusi, kaip britinka jaunai mergužei. Ji vienas pačių jauniusių miestų, kuris bando pasivyti didįjį (aukščiu) "imperijos miestą" (Empire City) New Yorką. Savo ilgiu ir pločiu Chicago senai pralenkė New Yorką, o skaičiumi gyventojų yra tik įpusėjusi. New Yorkas turi septynis milijonus gyventojų; Chicago virš keturis milijonus. Visas Chicago paežeris šiandien kitaip atrodo. Kitados paežeris budavo tik "dumpai", o šiandien yra parkas, gražus cementuoti keliai ir takeliai. Chicago neturėjo ir gražios Marquette Park kolonijos, į kurią susikraustė tukstančiai lietuviai, o šiandien ji turi. Turi visą eilę kitų pastatų: eilę pagerinimų. Pavzdžiui, tas pats Chicago "paleikis" jau neruksta — Illinois Central geležinkelio linija elektrifikuota. I "paleikį", kaip ir New York, ateina tik elektros jėga traukiami vagonai.

Yra daugiau naujo ir įdomaus, bet negi viską aprašyti. Kurie nori daugiau žinoti, atvažiuokit į Chicago ir savomis akimis pamatysite. Tada žinosit, kad aš nemeiluju.

Chicago buvo "didelis tautininkų seimas."

Birželio vienuoliktą Chicago bus "istorinė diena." Čia įvyko pasmetonuotų tautininkų "seimas." Buvo pasamdyta vieta Morrison viešbutyje — negi "tautos vadai" eis į Lietuvos Auditorijos "beismentą." Su-praskit, jį unaras neleidžia būti ten, kur painiojasi "mužikai..."

Ir suvažioavo, ir seimavojo dideli vyrai. Viso labo buvo vienuolika asabų. O jei būtų turėję Petrą ir Judošių, galėtume sakyti, kad seimavojo trys trikala apaštali.

Gal dėl to, kad nesudaryti tylikos, į šį "seimą" neatvyko naujasis SLA prezidentas Laukaitis ir brooklynietis Juozas Tyšliava. O skelbta, kad bus Laukaitis, bus Juozas Tyšliava.

Kad skaitytojui būtų aišku, apie ką eina kalba, pasakysiu "sekretą." Smetonos dinastijos pastangomis Amerikoje buvo "sutverta" Lietuvai Vaduoti Sąjunga, o Morrison viešbutyje įvykęs mitingelis buvo tos "sąjungos" metinis seimas, arba suvažiuojimas.

Tautininkų "seime" dalyvavo clevelandietis Pijus Ziuris, Julius Smetoriukas (garsusis "kromprincas"), clevelandietis Kazys Karpus, chicagietis Ollis, detroitietis Dr. Jonikaitis ir kitos "garsenybės." Ar tautininkų kalnas pagimdė peliukę, to nežinau ir nenoriu žinoti. Pelių Chicagoje nestoka; viena daugiau ar mažiau — koks čia skirtumas! Man svarbu kitkas.

Einu Halsted gatve ir savo akimis netikiu: argi čia būtų ex-chicagietis Jonikaitis? Jis, brace, vienoj kompanijoj su bolševikuojančiu Simkum. Pakeliu kepurę ir sakau:

—Alio, daktare! Tai pats rengeis aplikaciją pildyti, stoti ir naują komunistų "su-saide"?

—So, what? — atsako daktaras. — Šimkus mano frentas, pas jį ir nakvojau, o ką tu padarysi?

Kaei galėjau daryti — nieko. Bet galiiu pasakyti štai ką: kraštutinybės susisiečia. Ir kodėl ne? Jei širvydukas gali agituoti už Lietuvos "prieglaudimą" bolševikijoje, kodėl Jonikaitis negalėtų frentauti su bolševiku bendrakeleiviais? Viskas fine and dandy!

Bet tas jį seimas buvo tik "fui", visai panašus į tą gudruolį, kuris tarp trijų pušų emė ir paklydo.

Užsitarnavusio senelio likimas.

Chicagoje yra nemažai dirbes gan talentingas scenos mylėtojas. Tai Bolis Vaitekunas. Senosios kartos žmonės atsimena Vaitekuną. Duok jam pono, duok razbaininko Blindos rolę — gražiausiai jas atlieka.

Šiandien Bolis Vaitekunas yra Dėdė Vaitekunas, o kai kurie jį da vadina Dramos Tėvu.

Bet Vaitekunas jau senyvas žmogus, 69 metų amžiaus, ir gan vargingai gyvena. Jis liguistas žmogus.

Skurdė mirė Dėdė Šernas Adomaitis; kas nors panašaus buvo su Bronium Vargė-Laucevičiu. Bijau, kad taip gali but ir su Dėdė Vaitekunu. Toks visų algininkų likimas. Kol jaunas ir sveikas, turi darbą ir kaip nors galą su galu suvedi. Pasenai,

nusilpai — žinokis!

Amerikos lietuviai yra daug kalbėje apie steigiamą prieglaudus mūsų seneliams. Apie tai kalbėta ir mūsų Susivienijime (SLA), bet tai buvo vien kalbos — darbų nėra. Tik katalikai turi vieną kitą prieglaudyną, kurį valdo gyvenimo sauleidys sunokusios ir piktos "seselės." Laisvieji žmonės ir to neturi. Jei turėtų, aš bučiau pirmasis, kuris Dėdė Vaitekuną tenai rekomenduočiau. Tai užsitarnavęs senelis, gimes ir augęs Rudiškių apylinkėse. Da jaunas budamas Bolis užsimanė vykti Rygon, o Ryga tai ne Rudiškių filija. Turėjo jis ten progos daugiau apsišviesti ir vėliau savo įsigytą žinojimą bei patyrimus naudoti.

1907-14 metais be Dėdės Vaitekuno neapsieita. Nors Vaitekunas buvo tautininkas (tik ne smetoninio tipo), bet jis gražiai sugyveno ir su musikiškais. Chicago lietuviai socialistai turėjo Dramatišką Ratelį, kuriam dirbo Bronius Vargšas, Vaitekunas, Stankunas, Buragas ir kiti. Daugelis jų yra mirę. Gyventi "overtaima" likom tik du — Dėdė Vaitekunas ir "aš pats." Dramatiškame Ratelyje mūsų Dėdė Vaitekunas buvo nepavarduojamas. Jo vaidintais roles mes galėdavom tik nevykusiai imituoti.

Žmonių kultūrinimui Dramatišką Ratelį, o per jį ir Dėdė Vaitekunas nemažai jėgų įdėjo. Bet nebėra Dramatiško Ratelio, nebėra buvusių draugų vaidylių, likom tik mudu su Dėdė Vaitekunu.

Dėdė Vaitekunas gyvena 5211 S. Kildare ave. Turėdami laiko aplankykite jį. Senatvėje nėra malonesnio dalyko, kaip netikėtas svečias. Ir to malonumo Dėdė Vaitekunas pilnai užsitarnavo.

Gal susitvarkys Chicago Lietuvos Auditorija.

Vietos lietuviai pasistatė didelę svetainę, Chicago Lietuvos Auditoriją. Pinigų davė ir pavieni asmenys ir draugijos. Tukstančiai dolerių buvo sudėti, bet pradžioje Auditorija neturėjo geros vadovybės. Svetainės reikalai pašlijo, tada buvo nušauti visi pavieni asmenys ir organizacijų šerai. Kartą buvo taip, kad namas galėjo patekti į svetimtauciu rankas. Jei nepateko, reikia padėkoti tuliems mūsų veikėjams.

Šiandien reikalai kiek sutvarkyti. Svetainės gospodarium paskirtas senas Chicago biznierių Černauskas. Prie buvusių vadovybių lietuviai baigė užmirti Auditoriją. Savo parengimus jie ruošdavo kitataucių svetainėse. Mažu-pamažu Auditorija vėl atgauna savo kostumerius. Tuo daugiausia rūpinasi Černauskas.

Tikėsime, kad prie Černausko svetainės reikalai bus da geriau sutvarkyti.

Lietuviškų kvilingų piknikas.

Birželio 11 d. Justice Parke įvyko bolševikų "Vilnės" pavasarinis piknikas. Palyginus su tuo, kiek turėta pirmiau, šis piknikas buvo skystas. Net pati "Vilnis" pripažysta, kad daugelio "gerų vilniečių" šiame piknikė nesimėte.

Buvo šioks-toks programos. Kalbėjo "vyriausias redaktorius" Andriulis ir jo desimtas pamočnikas Leonas Pruseika. Tas buvęs "sklokos tėvas" atsivertėliui būdingu įžulumu niekino demokratijos šalininkus, džiaugėsi, kad raudonoji

armija greitai "išlaisvins" Lietuvą. Bet jo padai ir vėl fols prie fliori, kai Andriulis lieps važiuoti "rojų." Piknikė matėsi daug nusišesusių bolševizmo garbin-tojų.

Chicagietis.

WORCESTER, MASS.

Kraipo faktus.

Čia yra leidžiamas mažas laikraštukas. "Amerika o s Lietuvos." Po "Dirvos" jisai yra antrasis smetonininkų organas. Jį leidžia, redaguoja ir spausdina kompanija, susidedanti iš vieno asmens, Kybos.

Kadaise jis buvo "didelis radikalas" kartą bandė net socialistuoti, bet nepavyko. Dabar Kyba veda agitaciją už Smetonos dinastiją. Nors Smetona senai mirė, bet visas Kybos laikraštis "pasmuozytas" smetonizmu. Visi jam yra blogi, geri tik smetonininkai.

"Amerikos Lietuviai" bendradarbiauja ir buvęs chicagietis Simokaitis. Simons. Jis savo laikų irgi socialistavo, buvo prisiglaudęs net prie "Naujienu." Bet šiandien jis "siera ir ugnim" siaudė ir socialistus ir sandariečius. Simokaitis eina taip toli, kad nesisarmatija net visiems žinomos faktus kraipyti. Kalbėdamas apie 1930 metais įvykusį SLA seimą Chicagoje, jis sako: "1930 SLA seime, Chicagoje, Lietuvos Auditorijoj, kur policija išvaikė delegatus, kurie nesutiko su blogomis SLA paskolomis, kurias padarė SLA Pild. Taryba... Mat, policija buvo pašaukta kur kas pirm prasidėjimo SLA seimo..."

Policija išvaikė delegatus, kurie nesutiko su blogomis paskolomis... pirmą SLA seimo prasidėjimo." Ir su-praskit, kas čia norėta pasakyti! Jeigu seimas da nebuvo atsidaręs, tai kaip galėjo kilti "blogų paskolų" klausimas? Ir kalbos gramatika kaip išklaiptytos akėčios!

Man teko būti tame SLA seime ir pats mačiau kaip ten buvo. Tiesa, kad policija buvo pašaukta, bet klausimas ėjo ne apie tas paskolas. Komunistai kėlė triukšmą, reikalaudami tam tikrų privilegijų — atstovybės komisijose. Pirmininkui nesutikus jų reikalavimus tenkinti, komunistai lipo ant kėdžių ir kėlė triukšmą. Kadangi dėl triukšmo nebuvo galima pradėti seimą, buvo pašaukta policija. Ji pašalino triukšmadarius. Tik tada buvo pradėtos sesijos ir tik vėliau buvo iškeltas klausimas apie tas netikusias paskolas. Bet dėl jų niekas iš seimo nebuvo išmestas.

Kodėl Simokaitis šitą faktą iškraipo? Veikiausiai dėl to, kad lengviau būtų drumstame vandenyje žvejoti. Iš jo pasakojimo išrodo, kad jis SLA seimo buvo pašalinti ne komunistai, bet visi geri žmonės, nesutikę su blogomis paskolomis.

Tai yra negražus melas, patarnavimas komunistams. O Simokaitis juk yra "tautos vado" sekėjas ir neva komunistų priešas.

Kada Lietuvą okupavo raudonoji armija, daugelis buvusių smetonininkų apsi-vėrtė ragožiumi ir nuėjo tarnauti bolševikams. Sakytum, kad jie tai darė gelbėdami savo gyvybę. Bet koks pavojus grėsia Simokaičiui, kuris eina į talką komunistams? Brooklyno "Laive" su pasigerėjimu kartoja jo išmislus.

Komunistai ir smetonininkai, tai "broliai" dobiliukai. Žmonės jie pasakoją, kad esą "mirtini priešai."

bet... darbai rodo ką kitą. Smetonininkas padeda komunistui, o komunistas padeda smetonininkui. Abeji yra demokratijos priešai ir abejį ją puola. Tik komunistas puola iš kairės, o smetonininkas iš dešinės pusės.

Sarmata bent turėtų! Simokaitis jau apysenis vyras, bet elgiasi kaip jaunas nesubrendėlis.

R. Korespondentas.

PHILADELPHIA, PA.

Čia bus SLA seimas.

Birželio 25 d. čia susirinko SLA seimas, kuris tęsis iki birželio 30. Posėdžiai bus viešbuty, Hotel Philadelphia.

Birželio 25 d. bus piknikas, birželio 27 bus prakalbes Lietuvos Muzikos Salėj ir bus pardavinėjami 5-tos karo paskolos bonai.

Koresp.

VOKIEČIU UPAS PA-LAUZTAS.

Vienas švedų žurnalistas, gryžęs iš nacių Vokietijos, praneša tokį dalyką:

Vokiečių vidaus fronte jaučiama stiprus persilaužimas. Nežiurint kad gestapininkai visus saugo ir neturi pasigailę jį m o nusikaltėliams, girdėt vis daugiau balsų už taiką. Dabar, kada alijantų armijos pradėjo veržtis į Francuziją, pas vokiečius ima reikštis tikra panika.

Pirmoji dentisterijos kolegija buvo įsteigta Baltimorėje, 1840 metais.

Naujienos iš Kulpmont, Pa.

Apie lietuvius.

Gal niekur kitur lietuviai neapsigyveno taip pastoviai, kaip Kulpmonte. Bėgyje pastarųjų 25 metų gal tik viena kita lietuvių šeima išvažio kur kitur. O kiti tebegyvena ant vietos.

Pirmas lietuvis, apsigyvenęs Kulpmonte, buvo Mikas Gretor, 1907 m. Vėliau pradėjo atvykti ir daugiau lietuvių. Dauguma jų yra atvykę iš Shenandeah, Pa. tos lietuvių sostinės. Dabar Kulpmonte gyvena 85 lietuvių šeimynos. Jei priimti užtaisyklę, kad Jungtinėse Valstijose šeima susideda iš 3¼ asmenų, tai Kulpmonte bus viso apie 300 lietuvių.

Nors tiesa, jau kelios tų

pionierių šeimos išmirė, tačiau pravardžių tąsą palaiko jų vaikai.

Pirmasis Kulpmonto lietuvis Mikas Grefas mirė 1913 m. Jį užmušė anglių kasyklose. Iki šiol, sulgmano užrašų, Kulpmonte mirė viso 78 lietuviai. Prigimimų gi per tą laiką buvo 249 tik iš pirmosios kartos. O apie antrosios kartos prigimimus neturiu žinių.

Antrosios kartos čia gimę lietuviai greitai asimiliuojasi. Jie veda su svetimtautėmis, su svetimtaučiais, ir taip vadinamam Amerikos "boiling pot" sutirpsta mūsų lietuvių viltys palaikyti savo tautystę.

J. D. T.

WAUKEGAN, ILL.

Lietuvio laiškas iš Šiaurės Airijos.

Jurgio Mataus (Mathes) motina čia gavo nuo savo sunaus laišką, rašytą dar iš Šiaurės Airijos. Tarp kitko jaunuolis rašo:

"Galiu pranešti, kad per žiemą aš čia jaučiausi labai gerai, daug geriau negu aš jaučiausi Fort Sheridane, Ill... Aš čia kalbėjau su rkininkais, tai jie sako, kad valdžia jiems moka po 10 svarų (40 dolerių Amerikos pinigais) už pasėją ak-rą lauko, kaip už bulvės, linaus ir tt. Prieš karą čia buvo vien tiktai ganyklos gyvuliams ir avims. Dabar čia auginama labai daug bulvių. Ukininkai supila jas į kau-

pus laukuose ir taip jos stovi per žiemą. Kada reikia, tada atkasa ir pasiima! Bet Amerikoje bulvės geresnės. Farmos čia mažos. Ukininkai dažniausia turi tik po vieną arklį, bet arkliai geri, darbiniai. Ratai taipgi daromi viename arkliai ir ant aukštų tekinių. Galviai ganosi per žiemą; žolė čia auga labai gerai... Buvau kelis kartus mieste. Geriausias skanumynas, kokį čia galima nusipirkti, tai jų vadinami "potato chins". Bulvės supiausytą ilgais keturkampiais gabalais, kaip "french fries", ir išvirinta karštuose taukuose. Kadangi cukraus čia labai stinga, tai nėra nei aiskrymo, nei saldinių."

M. M.

Jisai šito nevengs =

Jūs nevengkit šito

Tas vaikas bus savo vietoj, kada jo C. O. duos jam ženkla.

Nebus jam laiko mastyti kaip gauti iš savo gyvenimo geresnių dalykų. TAS VAIKINAS JAU DABAR ATIDUODA viską, ką tik jis turi.

Mes turim daryti tą patį. Dabar mums laikas atiduoti viską, ką mes turim.

Dabar laikas iškraptyt tą ekstra šimtinę ir nupirkti Invazijos Bonų.

Arba padarykit \$200. Arba \$1000. Arba ir daugiau. Labu ant šito nėra!

5-toji Karo Paskola yra didžiausia ir svarbiausia šio karo finansinė pastanga!

PASISTENK NUPIRKT IR TĄ BONĄ, KURIO NEISGALI.

Paremk Ataką--- PIRK DAUGIAU NEGU PIRMA
NEW ENGLAND CONFECTIONERY CO.
CAMBRIDGE, MASS.

* This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and War Advertising Council *

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Sei, Maik, ar tu užmiršai, kad pereiną nedėdienį buvo Tėvų Diena?

—Ne, tėve, neužmiršau. Aš turėjau net ir raudoną gėlę tai dienai prisigėsi.

—Maik, iš gėlių nėra jokio pažitko. Ot, jeigu butum nupirkęs man pantę šnapso ant tos dienos, tai butum geras vaikas.

—Klysti, tėve. Geri vaikai patys negeria ir tėvams svai-galų neperka.

—Na, tai pasakyk, kaip žmogus galėtų be šnapso pasilinksinti?

—Tėve, žmonės jau per-daug linksminasi. Jie jau užmiršo depresiją ir nepa-galvoja, kad kita gali ateiti. Ką uždirba, tą prageria.

—Nesibark, Maik, ba dabar nobažni laikai. Ver-čiau persižegnoj ir atsidusk kokį šimtą kartų.

—Ar tėvui galvoj nege-rai?

—Nevermai, vaike, apie mano galvą nesiklapatyk.

—Bet kodėl aš turėčiau dusauti?

—Tai kiba tu neskaitei gazetų, kad nežinai kodėl reikia dusauti. Visi dabar dusauja. Atsidusta, sukalba rožančių, užperka mišias, ateina stacijas ir vėl atsi-dusta. Braitono seminarijos klirikai nutarė apieravoti net 4808 atsidusėjimus.

—Sakai, nutarė?

—Jes, Maik, nutarė ir i gazetą apie tai parašė.

—Bet kam tu atsidusėji-mų reikia?

—Kam reikia? Ogi tam, kad Dievas duotų Lietuvai laisvę.

—Nebuk juokdarys, tėve. Aš mokinausi pasaulio isto-rijos. Zinau kaip įvairios tautos kovojo už laisvę. Bet viso pasaulio istorijoje nėra tokios tautos, kuri atsidusė-jimais ir maldomis būtų lais-vę įgijus. Priešingai, kuri tau-ta buvo religingesnė, daugiau nuo progreso atsi-lkusi, ta greičiau savo laisvės neteko ir buvo kitų paver-gta.

—Tai sakai, tu nenori už Lietuvą atsidusti?

—Atsidusti galima, tėve, bet Lietuvai nebus nuo to geriau. O jeigu mes žinom, kad atsidusėjimas nieko ne-reiškia, tai kam dusauti? Juk tai reikėtų savęs apgau-dinėjima.

—Taip nekalbėk, Maik. Da negali žinoti, kaip vaina gali pasibaigti. Ve, gazetose rašo, kad Stalinas jau nieko Hitleriui nedaro. Anglikai

ir amerikoniai atidarė naują pruntą, o rusikai iš savo prunto pasitraukė ant vikei-šino. Jeigu taip bus, tai na-ciai galės sėdėti Lietuvoj iki sudnos dienos ir niekas jų iš tenai neiškraptys.

—Bet pagalvok, tėve, ar raciai pasitrauks iš Lietuvos jeigu tu čia atkalbėsi rožan-čių ir atsidusi kelis kartus? Gali čia dusauti per šimtą metų, naciai Lietuvoje dėl to nečiaudys.

—Na, tai kaip bus?

—To niekas negali tikrai pasakyti, tėve. Galima tik-tai spėti.

—O kaip tu spėjai?

—Aš spėjau, tėve, kad ga-but taip: alijantai sumu-vokiečius ir lieps jiems iš-traukti savo armijas iš vis užimtų kraštų, taigi ir i Lietuvos. Tada Lietuvo žmonės pastatys savo va-džią ir Lietuva vėl bus ne priklausoma.

—O jeigu Stalinas tad pareikalaus Lietuvos sau?

—Jeigu alijantai sumu-Vokietiją vieni patys, tėv-tai Stalino reikalavimų tai-kos konferencijoje niekas ne-paisys.

—Tai tu rokuoji, Maik, kad taikos konferencijoje Stalinas gaus tokia pat spy-gą, kaip jo padriaičikas Bir-ba gavo Saubostono prakal-bose?

—Galimas daiktas, tėve.

—Ohrat, Maik, dab-jau aš eisiu namo spakainas

GERA PARAMA MAIKI/TĖVUI.

Sie draugai prisimintė Mai-kio Tėvui po penking:

A. Mickalavage iš Pine Grove, Pa.; Jonas Petrila iš Newton Falls, Ohio; Ant. Augustine iš Springfield, Ill.; Ch. Skaptauckas iš Somers, Pa.; A. Thompson iš Troy, N. Y.; S. Marcenk iš Kanados; J. Griunas iš Detroito; Simon Paliotis iš Kingston, Pa.; J. Markunas iš Detroito; P. Warkalis iš Philadelphia; Joe Waitkus iš Pittsburgho; W. Kulis iš Muskegon, Mich.; Jos. Lukevich iš Putnam, Conn.; Leo Tarvinas iš Det-roito; Thomas Stevens iš Worcesterio; Andrew Bou-mil iš N. Chelmsford, Mass.; ir Tony Willis iš Chicagos.

Ačiū visiems!

Šią savaitę francuzai už-ėmė visą Elbos salą ir suėmė 1,800 vokiečių, kurie buvo tenai įsitvirtinę. Elba yra is-torinė sala, nes tenai buvo ištremtas Napoleonas.

Laiškas iš Washingtono

"Ką Dievas myli, tam protą sumaišo..."

Kadaise šių žodžių rašy-tojui Kaunioje teko girdėti tokį charakteringą pasaky-mą:

"Ką Dievas myli, tam protą sumaišo..."

Taip buvo pasakyta apie viendienelius, apie pagyrų puodus netaukuotus. Bet šis pasakymas tikrų ir mūsų valstybės vyrams.

Atsimenate, kaip prezi-dento Roosevelt įsakymu i vyriausybės rankas buvo paimtos Montgomery Ward kompanijos įstaigos Chica-goje. Tuomet chigagiskė "Tribune", o vėliau ir Kon-greso vyrai sušuko: negali-mas daiktas šitaip elgtis, tai smurtas!

Ponai kongresmanai (ne visi) kaltino vyriausybę; jie sakė, kad prezidentas Rooseveltas neturėjo teisės taip daryti, nes Montgomery Ward kompanija ir jos ve-damas biznis neturįs nieko bendra su karo pastango-mis.

Ir atstovų ir senato rumai tuoj paskyrė specialias ko-misijas, kad ištirtų Montgo-mery Ward "keisą". Pasi-girdo balsai, kad Jungtinių Valstijų generalis prokuror-as Biddle ėmęs ir "apgav-ės" mūsų prezidentą. Gir-dii, Rooseveltas pasidavęs nelemtai jo pagundai.

Rimtesnieji mūsų valsty-bės vyrai iš to argumentu tik pasijuokė. Nes neapsimokė-jų argumentuoti su tais, ku-ris savo įkarštyje puolė Roosevelto vyriausybę ir stengėsi ją diskredituoti. Negavę pritarimo jie nutilo.

Rodėsi, kad tuo viskas ir baigsis. Karštakosiai pasu-avo, rimtesnieji pasijuokė ir galas.

Bet taip nebuvo. Roose-velto administracijos prie-ai ėjo toliau. Kadangi uži-mant Montgomery Ward įs-igias vyriausybė naudojosi "Smith-Connally aktu", tai tu-i Kongreso mandrappykiai mē studijuoti šį aktą.

Pasikartoję sena komedi-a, kaip ir su tariama proku-oro Biddle "apgavyste."

Roosevelto administracijos vriešai "surado", kad Smith-Connally aktas ribojasi vien omis įmonėmis, kurios yra iesioginiai surištos su karo astangom. Sakysime, jei "A" kompanijos dirbtuvė amina lėktuvus, "B" kom-anijos dirbtuvė tankus, o "C" kompanijos dirbtuvė ato karo laivus ir ten kila reikas — prezidentas turi alios įsakyti, kad tos dirb-rvės būtų paimtos vyriau-bės žinion.

Net ir anglies kasyklose, uriose negaminami nei tan-ai, nei lėktuvai, galėjo but-aimtos vyriausybės žinion, tik ne Montgomery Ward kompanijos įmonės. Jos ne-turi nieko bendra su karo pastangomis.

Prokuroras Biddle norėjo vykdyti į senato komisijos po-sėdį ir dalyką išaiškinti. Po-nai tyrinėtojai betgi nesuti-ko. Tada Biddle paruošė ra-portą ir jį pasitūte teisiu ko-misijos sub-komisijos pir-minkui, senatoriui McCar-ranui. Jo raportas pasiekė ir spaudos atstovus. Žmonės ir vėl turi gražų "show."

Mat, prokuroras Biddle iš-juokia tyrinėtojus. Jis sako: "Jei karo pastangų vykdy-mui yra būtini tie vyrai, ku-ris gamina tankus ir amuni-ciją, jei yra būtini farme-riai, kurie parupina maista —negaliu suprasti, kodėl nėra būtini tie, kurie darbi-ninkai ir fermerį aprupina drapanomis ir darbo įran-kiais. Jei bloga, kad dirbtu-veje darbas yra paralyžuoj-

jamas — ar gera supary-žuoti bet kurią mūsų krašto prielauką? Jei Montgo-mery Ward kompanija neturi nieko bendra su karo pa-stangomis, kiek bendro gali turėti prielauką? Kas, jei tankai ir amunicija nenueis toliau suparyžuotos prie-plaukos — ji nėra tiesiog-iškai surišta su karo pastan-gų vykdymu..."

Prokuroro Biddle argu-mentai nesumušami. Ir kiek-vienas išmintingas žmogus turi su juo sutikti. Karui lai-mėti reikalinga ne tik tiktai ar-mija. Reikalingas ir vidaus frontas, kuris mokėtų ir no-pinti. Kareivis be ginklo yra rėtų tą armiją viskuo apru-niekas; be maisto ir drabu-žio — taip pat.

Naivu sakyti, kad Mont-gomery Ward kompanija neturi bendro su karo pa-stangomis. Biddle surinkto-mis žiniomis, toji kompani-ja turi 30 milijonų kostume-rių, kuriems ji pristato iran-kius, drapanas ir kitas reik-menis. Nei patys tyrinėtojai nedrįsta sakyti, kad tie mi-lionai žmonių gyvena tik iš "dvasios šventos."

Vieni jų fermeriujai, kiti karo pra-monėse dirba. Tai kame da-lykas, kodėl šitaip elgtasi?

Roosevelto administraci-os priešai atsidurę i užbur-tą ratą. Jie patys agitavo už Smith-Connally bilių. Orga-nizuoti darbininkai ir net prez. Rooseveltas tam biliui buvo priešingi. Kada bilius buvo priimtas, Rooseveltas jį atmetė. Bet McCarranai ir kiti ta patį bilių da kartą priėmė ir prieš Roosevelto norą padarė įstatymu. Ir kai dabar prezidentas pavarto-jų tą įstatymą prieš Montgo-mery Wardą, jie pradėjo kelti triukšmą!

Dalykas yra toks: to bi-liaus autoriai ir jo remėjai buvo pasimoję darbininkų judėjimą, jų unias griauti. Kasyklų savininkai tyčia provokavo angliakasių. An-gliakasių unijos vadas Lewis iš keršto Rooseveltui ėmė ir pasidavė toms provokaci-joms. Jei i kraštutinybės ėio kasvklų baronai, neatsi-liko ir Lewis.

Roosevelto vyriausybė pa-ėmė anglies kasyklas. Fab-rikantų asociacijos tuzai džiaugėsi, kad galų gale Ma-žojo Pleno Formulę pava-duos Didžiojo Pieno Formu-lė. Pirmoji bus sudaužyta angliakasių unija, vėliau seks ir kitos.

Išėjo kitaip. Roosevelt administracija rado išeiti. Kad ir nepilnai, bet darbi-ninkų reikalavimai buvo pa-tenkinti ir pasirašyta nauja sutartis.

Da ir po to turėta "laukinės katės" streiku, buvo ir triukšmo, bet retas galėjo laukti, kad Montgomery Ward kompanijos tuzas Se-well Avery skelbės "laukinės katės" streiką. Begėdišku nachališkumu jis išstėjo ir prieš uniją ir mūsų vyriau-sybę. Darbininkų reikalavi-mai buvo teisingi; jie ne-daug reikalavo — pripažinti uniją, pasirašyti naują su-tartį. Ne! — pasakė Avery.

Jis nepaklausė Karo Darbų Tarybos, nepaklausė ir pre-zidento Rooseveltto patari-mų. Tai ką reikėjo daryti?

Ir ne sava valia Avery skelbė "laukinės katės" streiką. Už jo nugaros sto-vėjo fabrikantų asociacija. Pirmiausia norėta išprovo-kuoti darbininkus, o paskui ir vyriausybę. Jieškota "le-galaus kriukio", kad juo daužyti naująją dalybą. Po-nai įstatymų leidėjai tam ir knisosi po Smith-Connally aktą, noredami surast "loop-hole'ą." Jiems jau rodėsi,

kad toji skylė rasta, bet... prokuroras Biddle ją iš-sprogdino. Pasirodė, kad ir Smith-Connally aktas turi du galus. Antruojų jo galu smogta Montgomery Ward kompanijos tuzui Avery, jis nešiojasi didelį gužą. Gali but ir taip, kad ponas Ave-ry gaus naują gužą, nes vėl kelia šumą.

Gerasis Dievas tur but la-bai myli poną Avery—tas ponas jau neturi proto! Bet kaip tik dėl to darbininkai turi gerą pamoką. Kas but, jei prie valstybės vairo sto-vėtų "gerovės už kampo" čempionas Hooveris?

Butų negerovė — viešpa-tautų policisto lazda ir armi-jos šautuvo kulbė. Roosevelt-to administracija to nedaro, nors pats Rooseveltas yra turtingas žmogus, ne darbi-ninkų atstovas. Bet jis pa-žangus vyrras ir supranta, kad šis karas yra visos ša-lies reikalas. Jei taip, visi privalo imti lygią atsakomy-bę, kartu ir ponas Avery.

Artinasi nauji prezidento rinkimai — kokią kitą ad-ministraciją šios šalies žmo-nės rinksis? Nuo to, ką jie pasirinks, priklausys ne tik Amerikos, bet viso laisvės išsiilgusio pasaulio rytojus.

Esti-Esti.

DIDELĖS BAUSMĖS UZ JAVŲ NEPRISTATYMĄ.

Naciai išpėjo Lietuvos ukinkus, kad greičiau pri-skatytų nustatytas kvotas javų. Už įsakymo neklusy-ma ukinkai busia skau-džiai baudžiami; jie busia internuojami koncentraci-jos stovyklose arba išsiusti priverstiniais darbams Vo-kietijoje.

VISKO PO BISKI

Gamtos alchemija.

Gamtos alchemija pakei-čia negyvus lapus ir visokius augalus i tam tikras rūkštis, kurias suvartoja kiti augme-nys savo augimui. Todėl su-grebtų lapų ir suravėtų pikt-žolių neišmeskit, bet sudė-kit i kruvą, o kitais metais turėsite iš jų labai gero kom-posto žolynams ar daržo-vėms patręsti.

Pasigaminkim sėklų kitiems metams.

Lietuvoje žmonės visas daržovių ir javų sėklas ga-mina patys. Amerikoj lietu-viai perka jas krautuvėse. Bet pirktinės nevisada auga.

Geriausią pasigaminti jų paties. Išsirinkit keliatą geriausių nunokusių tomei-čių ir valgydami jas atskir-kit sėklas. Išdžiovinkit jas ir jės bus geros kitam pava-sariui. Leiskit suždyt ke-lioms salotų galvoms, ridi-kučiams ir kitoms daržo-vėms. Kai sėklos sudžius, surinkit jas ir pasidėkit ki-tam pavasariui. Salotus ga-lima pasėti jau iš rudens, tai pavasarį jie anksti išaugs.

KOVA UZ DARBO PLA-NAVIMĄ.

Kongrese eina ginčai už du bilių. Kilgore ir Murray-George biliu. Juose kalba-ma apie pokarinį planavi-mą, apie aprūpinimą dar-bais tuos, kurie bus paleisti iš armijos ir karo pramonii.

Pažangieji stoja už Kilgore bilių, kuriame turėtų atsto-vybė ir organizuoti darbi-ninkai.

NACIAI KURSTO BO-LIVIJĄ.

Vokietijos agentai Bolivi-joj vėl turi rugiapiutę. Ka-dangi Jungtinių Valstijų vy-riausybė nesiskubina pripa-žinti tenai naująjį diktatu-ros režimą, nacių agentai kursto gyventojus, sakyda-mi, kad "jankių kraštas nori pavergti Boliviją."

PROTESTAS TURKIJAI.

Anglijos vyriausybė vėl i-teikė savo protestą Turki-jai. Anglai protestuoja dėl to, kad Turkijos vyriausybė leidžia nacių laivams plauk-ti Dardanelių kanalu iš Juo-dosios jūros i Agėjos jūrą.

PALEIDŽIA LAIVŲ STA-TYTOJUS.

Federal Shipbuilding and Drydock kompanija Newar-ke, N. J., paleido iš darbo 1,500 darbininkų. Liepos mėnesį busia paleista da-3,500 darbininkų. Priežastis ta, kad vyriausybė nedua-danti naujų užsakymų karo laivams.

NACIŲ SVASTIKA ANT ZYDŲ SINAGOGOS.

Pereito nedėdienio naktį ant žydų sinagogos durų Bos-tone kažin kas įrėžė Hitle-rio ženklą—kabliakryžį.

Atidaro "pick-up" stotis kareiviams.

Bostone ir apylinkėse greitai laiku pradės veikti ypatingos "pick-up" stotys, iš kurių gerasirdžiai auto-mobilistai galės paimti ir įvežti kareivius ir juri-ninkus, norinčius vykty ta-pat kryptimi kaip ir automo-bilistas.

NOW FOR THE BIG PUSH!

IT'S "ZERO HOUR"

TAIP IR VIDAUS FRONTE

TAIP YRA! Tai yra tas di-dis žygis, kurio jūs laukėt! "Valanda išmuše!" Musų ka-reiviai kaujasi—kaujasi vi-sur... kiekvieno laiku... NIE-KUR NEUSTODAMI!

Bet kaip su jumis? Ar jūs parodysit tiek upo perkant Karo Paskolos bonus? Kiek-

vienas jūsų nupirktas bonas sustiprina tą didįjį žygį—žygį, kuris padarys galą Hitle-riui ir Tojo'ui.

Stok už invazijos žygį! Idėk DAUGIAU negu pirma! Padvigubink... patrigubink... ką nupirkai pereinuose vajuose. Darbas didelis—reikia pasi-stengti!

Paremk Ataką—PIRK DAUGIAU NEGU PIRMA

SIMPLEX WIRE & CABLE CO

79 SIDNEY ST., CAMBRIDGE, MASS

* This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and War Advertising Council.

Iš Plataus Pasaulio

SUOMIJA.

Maskvos kerštas. — Buvo manyta, kad ryšium su aliantų invazija Francūzijos, rusų armija pradės atakuoti vokiečių pozicijas. Jei vokiečiai netektų Ploesti aliejaus versmės Rumunijoje, jiems būtų suduotas mirtinas smūgis. Hitlerio karo mašina netektų varomosios jėgos. Bet rusų armija pradėjo puolimą prieš mažutę Suomiją. Pradžioje rusai sekėsi, bet rašant šiuos žodžius suomių jūliai laikosi ir rusų armija nedaro kiek žymesnio progreso.

Suomių frontas, palyginus jį su rumunų frontu, yra menkesnis. Spėjama, kad Maskva tai daro iš keršto suomiams, kurie nepasiskubino Maskvos reikalavimų patenkinti.

Daugelis stato klausimą: kaip bus su Suomija, jei šis bus sumušta? Ar Stalinas norės naujos erdvės ir Suomijoje?

FRANCUZIJA.

De Gaulle nenori kooperuoti. — Laisvųjų Francūzų Komiteto vadovas, generolas de Gaulle, riečia skiautūrę. Manoma, kad pradėjus invaziją de Gaulle duos civilinės administracijos pareigūnų. Bet jis atsisakė kooperuoti. De Gaulle pyksta, kad Amerika nenori pripažinti jo komiteto laikinąja Francūzijos vyriausybę. Pyksta ir ant anglų, kam šie neleidžia francūzams naudotis slapta raščių persiuntiant diplomatinę korespondenciją. Uždraudimas liečia ir neitales valstybes. Kitos valsty-

bės nepyksta, tik generolas de Gaulle straksti.

ITALIJA.

"Atsiminkite Matteotti!" — Iš laisvųjų italų vyriausybės pasitraukė Mussolinio maršalas Badoglio. Rezignavo ir karalius Emanuelis. Pamažu italai valosi nuo faštinio brudo. Romos pastatų sienos aplipdytos atsisaukimais ir vyriausybės deklaracijomis. Tarp jų matyti ir toks atsisaukimas: "Italai, atsiminkite Matteotti!"

Matteotti, tai Italijos socialistų vadovas, buvęs parlamento narys. Jį nužudė fašistai, Mussolinio bernai. Dabar, kada vokiečiai išvyti iš Romos, laisvieji italai atsimena savo kankinius. Būdeliams turės but tinkamai atlyginta.

JUGOSLAVIJA.

Tito ir Churchill. — Churchillio sunus Randolph buvo nuvykęs Jugoslavijon tartis su partizanų vadu Tito-Broz.

Neseniai jaunasis Churchill lėktuvu atskrido į Romą ir popiežiui įteikė raportą iš partizanų veiklos Jugoslavijoje. Popiežiui rūpėjo žinoti, kaip elgiasi Tito su bažnyčia. Churchillio sunas giria tą komunistų "maršalą" ir sako, kad jis nelietė ir nelies bažnyčios.

Anglai matyt yra padarę kokią nors sutartį su Maskva. Churchillio vyriausybė nedaro didelių ceremonijų su Anglijos komunistais, bet Jugoslavijoje ji pataikauja Maskvos agentams.

SKAITYTOJŲ PAREISKIMAI.

Labai esu dėkingas "Keleiviams", kad palaukė užmokešio. Parašiau, kad negaliu tuoj užsimokėti, tai sutiko palaukti. Aš negaliu atsidėkoti už tokia gerą širdį. Už tai žmonės ir myli "Keleivį", kad toks teisingas. Aš patariu visiems "Keleiviams" užrašyti, nes geresnio laikraščio nėra. **B. Zuber,** Philadelphia, Pa.

Sveikinu "Kel." redakciją, administraciją ir visą štabą, linkėdamas laimingai darbuotis šiais laikais. Mes esam laimingi šioj šaly, kad galim da socialiai pavalevt ir ramiai išsimiegoti. Prisiunčiu Maikiui Tėviui \$2.50, kad jis galėtų ir toliau mūsų pastogę lankyti. **J. Ambrazaitis,** Portage, Pa.

Ačiū, kad palaukė už "Keleivį". Dabar siunčiam jums \$3.00, už kuriuos malonėsite ir toliau siuntinėti

mums žinių iš viso pasaulio. Nesigailekit ir visokių naudingų patarimų. Esat verti garbės už gražiai vedamą Moterų Skyrį. Geriausios laimės visam "Keleivio" štabui! **D. Sebastian,** Chicago, Ill.

Siunčiu \$3.00 seniui ant batų, nes noriu kad jis ir toliau keliautų. Kitąsyk nusiųsiu Maikiui ant knygu. **Petrus Rauktis,** Springfield, Ill.

Gerbiama Red! Siunčiu jums \$3.00 už metus ir 10 sąveičių. Senis su Maikiu lanko mane jau nuo 1909 metų ir aš nesiskirsiu su jais kol gyva busiu. **Jieva Laurinaitienė,** Worcester, Mass.

Prisiunčiu \$5.00 už "Keleivį" ir už "Teisingą Pata-
rą". **Chas. Skaptauckas,** Somerset, Pa.

Užsisakykite Lithuanian Bulletin

Anglų kalba redaguojamas! Išeina kas mėnuo. Rimti politiniai editorialai visais Lietuvių liečiančiais klausimais. Daug svarbių žinių iš pirmo šaltinio apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje ir apskritai, Pabaltij.

Lithuanian Bulletin stovi už Laisvą, Nepriklausomą ir Demokratinę Lietuvą su sostine Vilniuje ir uostu Klaipėdoje. Dežrai duoda nemokamus priedus iš Lietuvos praeities, dabarties ir ateities. Sekantis nemokamas priedas — brošiura apie Lietuvos santykius su Vokietija.

Biuletiniui talkininkauja kvalifikuoti specialistai iš viso Pabaltio. Metinė prenumerata — \$5.00.

Užsimokėję \$20.00 ar daugiau, bus laikomi prenumeratoriais — biuletinio remėjais (Sponsors).

Užsimokėję \$100.00 ar daugiau, bus laikomi prenumeratoriais — biuletinio garbės remėjais (Honorary Sponsors). Apie juos kas kart bus skelbiama spaudoje.

Čekius ar Money Order's prašoma adresuoti: Lithuanian Bulletin, 73 West 104th street, New York, N. Y.

Gerb. "Keleivio" Redakcija! Prisiunčiu jums 3 prenumeratas. Vienas skaitytojas yra naujas. Aš paklausiau jo, kaip jam patinka "Keleivis", tai jis ir jo žmona atsakė, kad patinka labai. Sako, komunistų agentas įsukęs "Laisvę" ale tai melagė ir biauzybė. Sako, kai pasibaigs, tai daugiau jos neimsia. Užsisakė "Keleivį". Draugė S. taipgi davė \$2.50, ir aš pridedu savo prenumerata. Tai iš viso siunčiu \$7.50.

Linkiu jums viso labo. **M. Kurelaitytė,** Baltimore, Md.

Kaip Bus Su Maistu?

Karo Informacijų Biuras neseniai paskelbė raportą apie maisto situaciją Amerikoje. Čia duodame kelias jo ištraukas:

"Dabartinė maisto padėtis yra gera, nes mūsų šalies piliečiai, pradėdami nuo artojų ir baigiant tarnautojų prie stalo, atliko gerą darbą. Daugiau maisto užauginta ir daugiau jo konservuota.

"Bet gali but da ir taip, kad iki karo pabaigos reikės kai kuriuos maisto produktus racijonuoti.

"Karo metu padidėjo žmonių pajamos ir visai natūralu, kad žmonės išperka daugiau maisto. Tas, ką nerūpestingas žmogus vadina trūkumu, faktinai nėra trūkumas, bet padidėjusios pirkimo jėgos šuolis. Yra taip, kad tas, ką žmonės vadina trūkumu, faktinai yra perteklius, lyginant jį su mūsų buvusiais ištekliais taikos metu.

"Kai kurių geresnės rūšies mėsų gal ir ateityje bus sunku gauti. Vis dėl to laisvų nuo racijavimo mėsų bus užteklinai.

"Pats svarbiausias faktorius, kuris Maisto Administraciją gali priversti grąžinti racijavimą, yra toji aplinkybė, kad turimi maisto ištekliai nelygiai paskirstomi.

"Mūsų šeiminiškė šimet turi daugiau prezervuotų vaisių ir daržovių. Bet iki rudens tie ištekliai gali sunykti. Aišku, tokiam atsitikime baigsis ir dabartinė 'pointu šventė'. Vaisių ir daržovių ištekliai skardinėse ir toliau bus nepakankami.

"Žinios apie šio pavasario daržų sodinimą rodo, kad šviežių daržovių bus daugiau, gal visais 20 nuosimėiais. Bet vėliausi apskaičiavimai reikalauja, kad būtų grąžinti 'pointai' kai kurioms daržovėms skardinėse. Taigi, 'pointu šventė' yra tik laikina. Vaisių, daržovių ir įvairių sunkų atsargos yra taip žemos, kad noroms-nenoroms reikės tęsti racijavimą.

"Apskaičiuota, kad citrinių vaisių gamyba šimet bus mažokusi 10 nuosimėčių. O maisto produktai turėtų būti daugiau, negu jų buvo pernai. Tatai leis padidinti atsargas.

"Palyginus su šiu 1944 metų pirmuoju pusmečiu, antrajam pusmety civiliam gyventojam bus maždaug 6-8 nuosimėiais mažiau sviesto ir 15 nuos. mažiau taukų. Gal apie 6 nuos. mažiau margarino ir valgomųjų aliejų.

Pieno ir grietinės suvartojimas bus maždaug toks kaip ir 1943 metais.

"Išteklių apskaičiavimai rodo, kad cukraus bus daugiau; jo užteks visiems butniesiems reikalams. Vis dėl to nemanoma, kad šeimini-

IVAIRIOS ŽINIOS

VILNIAUS KRAŠTO LENKAI PUOLA VOKIEČIUS.

Kovos apie Lydą, Sabatininkus, Zamilavą ir kitur.

PAT praneša šitokių žinių apie lenkų pozemio armijos veiksmus Lydos apskrity, Vilniaus krašte:

Benekonyse, į šiaurę nuo Lydos miestelio, lenkai užpuolė vokiečių šarvuotą traukinį, paliosavo suimtuosius savo draugus, užėmė miestelį ir paėmė nemažą ginklų ir amunicijos. Tai buvo balandžio 6 d.

Balandžio 26 d. pozemio lenkų armijos kareiviai sunaikino vokiečių policijos punktus Sabatininkuose ir Zamilavoj. Tuo pačiu žygiu paėmė vokiečių ginklus ir amuniciją.

Balandžio 27 d. sunaikintas toks pat punktas Juraitės miestelyje. Paimti ginklai ir kiti vokiečių dalykai.

Balandžio 29 d. tarp lenkų ir vokiečių įvyko smarkūs susirėmimai. Buvo užmušti 9 vokiečiai ir 3 lenkai.

Tą pačią dieną lenkai puolė Ščučiną, kad išgytų daugiau ginklų ir amunicijos. Vokiečių garnizonas čia susidėjo iš 300 kareivių. Kova tęsėsi 16 valandų ir ant galo vokiečiai buvo priversti pasitraukti. Lenkai neteko 24 vyrų.

Gegužės 6 d. lenkai puolė vokiečių policijos punktą prie Rudzitos upės. Vokiečių punktas buvo sunaikintas, paimti ginklai ir amunicija.

PABALCIO KRAŠTŲ ŽMONĖS BADAUJA.

Svedų laikraštis "Aftonstidningen" rašo, kad pabaltiečiai iš Pabaltio kraštų praneša, jog maisto trūkumas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje pasidarė dar didesnis po didelių lėktuvų atakų, ir kad civiliai gyventojai beveik badauja.

Neapdykta vokiečiams vis auga, ir miestuose kasdien įvyksta kruvini riaušiai. Išalkę žmonės laužiasi į nacių maisto krautuves. Daug vokiečių sargybinių užmušta puolant nacių maisto sandėlius.

Susisiekiama ypatingai Estijoje ir Latvijoje, nuolat prastėja. Sabotažininkai ir

kės galėtų pirkti cukrų bet kokiame reikaliu.

"Kiaušinių gamyba šį pavasarį buvo aukšta. Išrodo, kad čia nebus atmainų. Gal tik viščiukų bus mažiau negu pernai.

"Bendrai imant, padėtis yra tokia, kad nežiurint 'pointu šventės' maisto problema da lieka kritiška. Vis dėl to, civilių gyventojų mi-tyba nenukentės nei kalori-
jų, nei protinių atžvilgiu.

Tiktai B ir C vitaminų ištekliai menki. Svarbu todėl, kad namuose gaminami maisto produktai turėtų daugiau vitamino C, kurio daugiausia randasi tometėse."

ATLANTIC CITY Puiki Vieta Vakacijai.

Kas ketinat važiuoti šią vasarą į Atlantic City maudynes, tai žinokit, kad puikiausias būties yra prie California ave. Čia galėsite maudytis arba po ambuletai ant krėslių pasodinti, o mes patarnausite savo lietuviams kuo geriausia ir kuo pigiausia. Nepamirškite, kad ant California ave. 2709 Boardwalk savininkas yra Klemensas Morkunas. (30)

Atsakau į Klausimus.

Kodėl Biblijos turinys ne visiems suprantamas? Ir kodėl Biblija atneša vieniemis laime, o kitiems nelaimę? Jeigu nori but laimingas su Biblijos pagalba, tai klaus per laiską ir pažymėk, ar turi Bibliją. Aš patarnauju veltui.

Alik Armin, Gary, Ind. 226 Polk st.

rusų lėktuvų atakos sunaikino daug geležinkelį. Likę bėgiai vartojami vien tik militariniam trafikui.

Vokiečiai rekvizuoja visokių vežimus, sujungia juos į vieną junginį ir traukia juos šarvuotais vežimais arba tankais. Šitie "traukiniai" labai lengvai sabotuojami — viena granata arba gerai pataikytas šūvis gali sustabdyti visą transportą.

VYRIAUSIS TEISMAS ISTEISINO NACI.

Net Hitlerio šalininkas demokratiškai turi teisę pareikšti savo nuomonę.

Amerikos pilietis, vistiek, ar jis čia gimęs ar natūralizuotas, turi pilną teisę pareikšti savo nuomonę, kritikuoti valdžią, įstatymus ir net girti Hitlerį. Šitoki sprendimą vienbalsiai padarė pereinąjį panaudėję Vyriausis teismas Karlo Baumgartnerio byloje.

Baumgartner yra vokie-
tis, bet jau natūralizuotas Amerikos pilietis. Federalinis teismas Missouri valstijoje buvo pilietybė iš jo atėmęs, nes buvo įrodyta, kad jis yra karštas Hitlerio šalininkas. Savo užrašų knygtelį jisai gerėjosi Hitlerio prakalbomis, džiaugėsi britų katastrofa Dunkirke, kritiko prezidento Roosevelt kalbas ir smerkė žydus. Dėl to jam buvo atimta pilietybė. Jis apeliavo į vyriausią šalies teisimą Washingtone, ir pereinąjį savaitę Vyriausis Tribunolas vienbalsiai pareiškė, kad pilietybė turi but jam atstatyta. Kiekvienas pilietis turi teisę turėti savo nuomonę, "nežiurint kad jį būtų ir paika ir net nedora," pareiškė teismas.

12 THUNDERBOLTŲ SUNAIKINO 10 MESSERSCHMITŲ.

Kad Amerikos lakunai šiandien yra daug geresni, negu vokiečių, tai parodo sekantis įvykis: Dvidešimt vokiečių messerschmitų puolė mūsų invazijos spēkas vienoj vietoj. Prieš juos pakilo 12 musiškių thunderboltų. Kova tęsėsi 20 minučių. 10 vokiečių orlaivių buvo numušta žemėn, o kiti pabėgo. Iš musiškių buvo numušta tiktai vienas.

PAJIESKOJIMAI

As, Kazimieras Mažeika, pajieskau savo tėvo. Girdėjau, kad gyveno Lewiston, Me. Jau 26 metai kaip jis pasišalino. Norėčiau žinoti, ar jis yra gyvas.

Charles Mažeika, 224 Bay st., Jersey City, N. J.

As, Antanas Svagždy, pajieskau savo brolio, Prano Svagždžio, kuris 1932 metais gyveno Uruguayje. Iš Lietuvos šiaulių apskrčio, Radviliskio parapijos, kaimo Moniskiskų. As labai norėčiau su juom susizinti, todėl prašau jo paties atsisaukti arba la nora apie jį žinančių man pranešti, už ką bus atsidėkingas. (25)

Antanas Svagždy, 43 Waverly st., Brighton, Mass.

APSIVEDIMAI

Pajieskau gyvenimui draugės. Galėtų būti našle kad ir su vaikais, kuriuos padėcia užauginti. Gali atsisaukti ir mergina, kuri mylėtų laimingą vedybinį gyvenimą. As esu našlys, vidutinio amžiaus, sveikas ir drutas, dirbu kasyklose ir gerai uždirbu. Turiu nuosavą namą ir du sūnus kariuomenėj. Man reikalinga laimingam gyvenimui draugė. Rašykite taip: Kazimieras Krugzdas, P. O. Box 837, Forest City, Pa.

Pajieskau apsigvedimui draugės, kuri mylėtų laimingai gyventi, ne jauresnės kaip 25 ar 35 metų. Tikėjimas skirtumo nedaro. Daugiau žinių suteiktum per laiską. A. R., 7907 Karmann, Cleveland 3, Ohio

Pajieskau apsigvedimui draugės. Esu 39 metų amžiaus vaikas. Atsakyma duosiu tik į rimtus laiskus. Mano adresas: C. L., 3639 Colonial ave., Montreal, Canada.

Pajieskau apsigvedimui moteris. As esu 55 metų ir turiu gerą darbą. Prašau atsisaukti kuri myli malonų gyvenimą ir nedaug geria. Platesnių žinių duosiu per laiską. V. P. J., 1725 Mexlow, Ferndale 20, Mich.

AR ŽINOTE, KAD—

Žuvis auga tiktai vasaros metu. Žiemą jos augimas sustoja.

Federalis Investigacijos Biuras pernai birželio mėnesį turėjo apie 70 milijonų pirštų nuospaudų.

New Yorko prieplaukoje yra taisomas francūzų laivas "Normandie." Juo bus galima vežti bent 16,000 kareivių, jei "Normandie" bus perversa į transporto laivą.

Robert Aitken buvo pirmasis amerikietis, išleidęs anglų kalba Biblijos vertimą. Tai buvo 1802 metais.

Apskaičiuota, kad savo karoje Amerika yra netekus 670,000 kareivių. I tas skaitlines neįeina šio karo nuostoliai.

Etiopijos sostinės vyriausioji gatvė buvo pavadinta Mussolinio Keliu. Dabar ji vadinama Churchillo Aleja.

Jungtinės Valstijos turi didžiausią oro jėgų armiją, 2,385,000 vyrų.

Julia Smith, iš Glattonbury, Ct., buvo vienintelė moteris visam pasaulyje, kuri darė Biblijos vertimą.

Brazilija buvo pirmoji Amerikos valstybė, kuri pradėjo spausdinti pašto ženklus-stampas.

Dabartinis popiežius Pius XII buvo išrinktas 1939 metų kovo 2 d.

Sv. Jono Evangelija.

Ir daug kitų gerų skaitymų veltui, už prisiuntą antraš. Rašykite: H. Miller, 1816 Wellington, Chicago 13, Ill. (25)

Jungtinių Valstijų armijos medikų departamente tarnauja 20,000 sąžiningų karo priešų.

Cukrinė nendrė duoda tris kartus daugiau cukraus, negu sukriniai runkeliai.

Gen. Čiang Kaišekas yra Kinijos prezidentas ir vyriausis armijų vadas.

Mūsų kareiviams, esantiems japonų nelaisvėje, nėra galimybės pasiųsti bet kokių dovanų.

Apskaičiuota, kad miškai ir krumokšliai užima vieną Amerikos trečdalį.

Buvo laikai, kada ir bažnyčiose valia buvo rukti pyptės. Žmonės tada nežinojo degtukų ir vartojo da skiltuvus.

Amerikos armijoje pradėta vartoti pirštų nuospaudas 1906 metais.

TIKRAI GERI PREPARATAI

ALEXANDER'S CASTILE OLIVE OIL SHAMPOO

padarytas iš tikrojo Castile muilo, U. S. P. Işıplama pleiskanas ir visokius kitus nešvarumus ir sustingimą odą, 50c. už butelį.

ALEXANDER'S HAIR REFRESHING TONIC

Aliejų ir Odą Gydančių Vaisių Mišinys. Pažymėtina gyduole dėl plaukų šaknims ir Odos gydymui. 50 centų už butelį. Pasizymti savo gerumu. Prisiunčiam per Paštą į visas dalis Suvenybtų Valstijų.

ALEXANDER'S CO.

414 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVEJE?

Knygoje aprašomi Dievai, pradėdami nuo saulės garbintojų iki pat krikščionių gadinės.

Senovės Lietuvių žinyčia

Ypatingai dabartinės krikščionybės gadyje kiekvienas turėtų perskaityti, nes tik tada galės atkilti svirpti Dievo buvimą. Knyga didelio formato, turi 271 puslapį. Kaina popierio aparais — 1.00; audimo apd. — \$1.25. Pinigus galima siųsti popierinį dolerį arba "Money Order". Adresuokit sekanciai: KELEIVIS, 636 Broadway, So. Boston, Mass.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas".

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias Moterų dienraštis Amerikoje.

Užsisakykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (Mimant Chicago), \$6.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Order'į ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Suaprašymui kopiją padysime veltui.

MOTERIMS PASISKAITYT

SI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENĖ.

Kodėl Kiaulieną Reikia Gerai Išvirinti

Dabar žmonės suvalgo daug kiaušienos, nes ji paruošiama be "pointų" ir pigesnė už kitas mėsas; todėl norime išpėti savo skaitytojus, kad perkant kiaušieną reikia labai gerai ją išvirinti, nes kitaip galima sunkiai nuo jos apsigręsti.

Didžiama kiaušienų, nežinint kaip sveikos jos atrodė, yra užsikrėtusios trichinomis parazitais, todėl ir jų mėsą nepaisant kaip ji šviežia ir gerai atrodo, dažnai būna pilna tos ligos parazitinių kirmėlačių. Tie parazitai pačiom kiaušienoms visai nekenkia, vienok patekę į žmogaus vidurius dažnai reiskia amžiną ir sunkią ligą, o kartais net ir mirtį.

Seniaus buvo manoma, jog trichinos parazitai randasi vien tik senoj, pagedusioj kiaušienoj; bet tyrinėjimai parodė, kad jų pilna netik kiaušienų mėsą, bet ir gyvos kiaušienos. Kiaušienos parazitais užsikrėčia esdamos senas, dvokiančias mėsas, kurias kiaušienų augintojai superka iš didmiestų ir sušeria kiaušienas.

Nors valdžios maisto inspektorai stropiai mėsą prižiūri, vienok trichinos parazitai ir jų perus galima įžūrėti tik per mikroskopą, kas yra nelengva padaryti ir todėl sunku pasakyti, kuri mėsa užkrešta, kuri ne; dėl to žmonės yra įspėjami, kad nevalgytu apyžalės kiaušienos. Dabar jau ant ruktų kumpių ir dešrų yra ir užrašas dedamas: "Do not eat raw," kas reiškia: nevalgykit žaliuos.

Manoma, kad šiandien Amerikoj trichinozė liga serga apie 10 milijonų žmonių ir didžiama jų visai nežino, kodėl jie serga.

Suvalgius trichinos parazitą su kiaušieną, organizmas tuoj bando nuo jų nusikratyti, "paleidžia vidurius" ir dažnai juos prašalina su išmatomis; vienok jų perai arba kiaušinėliai, tuoj prikimba prie žarnų ir auga dauginasi nuodindami ir erzindami visą žmogaus sistemą.

Kadangi lietuviai labai mėgsta kiaušieną, todėl šeiminkams patartina ją labai gerai išvirinti arba iškepti, taip kad mėsa nuo kaulų atsoktų.

Nors ruvinant mėsą karštis daug trichinos parazitų sunaikina, vienok prie kaulo vienas-kitas gali išlikti gyvas, todėl patartina ir ruktą arba sudytą kiaušieną gerai išvirti. Trichinos parazitai ir jų perai žūsta nuo 140 laipsnių karščio.

Paskutiniaisiais laikais gydytojai ir kiti sveikatos sargai pradėjo aštrią kovą su trichinozėmis. Jie pataria kiaušieną vėčiau pervirinti arba perkepti, negu nedavirti ar nedakepti. Jie taip pat pataria saugotis "hot dog" dešrų, rukių ir maltos mėsos kotletų, "hamburgerių" vadinamų. Kaip "hot dogs," taip ir "hamburgerius" vasaros metu parduoda ant "byčių" ir visokiuose užkampiuose. Dešrukes dažnai vos tik apšildo, aptepa muštarda ir paduoda valgyti. Hamburgerio kotletai irgi dažnai būna nedakepti ir pilni trichinos parazitų. Gaminant tokį valgį, visuomet gerai iškepkite, o perkant gatavą, žiūrėkite, kad nebūtų apyžalės.

PABARĖJE UŽ PĖDŲ.

Jis stovėjo ties prinokusiais rugiais, matyt, laukė mylimojo ar ateis.

Kiek palaukus, ji atėjo po daržus, kaip gi neiti, kad toks vakaras gražus...

Jei močiutė būtų mačius ką ten darė — jiems abiem būtų tikrai jau davus garo.

Kad ją vedė pro rugelius takeliu, jei idomu, pasakyti jums galiu.

O ką darė pabarėje už pėdų — nesakysiu, tegul žino tik jie du...

Amerikietės Francuzijoj

Šitos amerikietės slaugės orlaiviais išvežė iš Francuzijos į Angliją pirmutinius mūsų sužeistuosius. Už šią žygį vietos gyventojai apdovanojo jas aguonėlių buketais.

Mirtis Sulygino Priešus ir Draugus

Šita Amerikos armijos Signalų Korpuso padaryta nuotrauka parodo Normandijoj kritusių amerikiečių ir vokiečių. Jie buvo palaidoti Francuzijos žemėj, už kurią jie kovojo. Gal ne vienas ir mūsų tautos sunus čia gulė...

Pirmoji Pagalba

Ką reikia įvairiais nelaimingais atsitikimais daryti, kad nelaimės išiktam žmogui kiek nors padėtume, paskalbėsime šiame straipsnyje.

Sąnarių išnirimai (išsiskimai). Dažniausiai nirsta ranka iš peties sąnario. Dar būna alkūnės, klubo, kelies, didžiojo piršto sąnarių išnirimai, taip pat pasitaiko ir apatinio žandikaulio išnirimai. Išnirusį sąnarį gali atšaisyti tik gydytojas, todėl tuoj atveju nereikia kreiptis į visokius šundaktarius, vadinamus "narininkais," nes jie dažnai ne tik sąnario neatitaiso, bet belamdydami net sulaužo rankų arba kojų kaulus.

Reikia atsiminti, juo anksčiau su išnirusiu sąnariu bus kreipiamasi į gydytoją, tuo jis lengviau atitaisys. Kol pakviestas gydytojas atvyks arba kol ligonis pas jį bus nuvežtas, galima ant išnirusio sąnario dėti šaltus kompresus. Kad išnirusį sąnarį nejudėtų, reikia jį paristi. Jei išnirus kuras nors rankos sąnarys, ligonį su paristą ranka galima sėdinti vežti pas gydytoją; jeigu kojos — vežti gulinti.

Saulės ir kaitros trenkimas atsitinka karštame vandenyje, trenktojo veidas mėlynai raudonas, liežuvis sausas, kvėpuoja sunkiai, paskui netenka sąmonės, prasideda mėšlungis sąnarių traukymai, iš burnos vėliau pasirodo kruvinos putos. Gali žmogus ir mirti, jeigu nebus pagalba suteikta.

Pagalbą teikti taip: nunešti ligonį į pavėsį, paguldinti su pakelta aukštin galva, atsegti apikaklę ir juosmenį su skarele vėdinti orą prie veido, veidą ir krutinę šlakti tyti šaltu vandeniu, prie galvos dėti šaltas šlapias skaras. Jeigu dar neatgauna sąmonės, duoti uostyti amoniaką, daryti dirbtinį kvėpavimą, kutenti padus ir delnus. Kai atgauna sąmonę, duoti gerti valerijono lašų, vandenius duoti gerti kiek ligonis nori.

Perkuno (žaibo) trenktas žmogus nereikia kasti į žemę arba kišti į vandenį, kaip yra įprasta daryti, nes tai nieko nepadeda gali tik gaivinti užgesti.

Žaibo trenktą reikia stengtis atraukinti, kaip gaivinti kitais atvejais sąmonės netekusieji. Jeigu nekvėpuoja, daryti dirbtinį kvėpavimą, duoti uostyti amoniaką ir kt.

Dirbtinis kvėpavimas daromas keliais būdais. Dažniausiai naudojamas toks

būdas: Ligonis guldomas aukštelininkas. Po jo pečius padedama susuktus rūbus, kad jie būtų pasikėlę aukščiau, o pakaušis gulėtų žemiau.

Šiuo būdu dirbtinį kvėpavimą gali daryti du ir vienas žmogus. Jeigu yra du, tai daro taip: Prie gulinčio atskliaupia vienas iš vienos krutinės pusės, kitas — iš kitos. Paima po vieną ligonio ranką su viena už ligonio rankos riešo, su kita už peties arba alkūnės. Kada jie tą yra padarę, ligonio rankas abu kartu ir vienodai kelia kiek galėdami aukštin ir į salis ir iškelia viršū ligonio galvos, paskui vėl abi rankas leidžia žemyn, į priekį ir prispaudžia prie krutinės. Rankas kilnoti aukštin ir žemyn gana smarkiai, 16-18 kartų per minutę (nes tokiu dažnumu ir kvėpuojame). Kad abu kilnotų kartu ir tvarkingai, vienas gali dėti taktą skaityti: vienas, du; vienas du ir tt.

Jeigu dirbtinį kvėpavimą daro vienas žmogus, jis turi atskliaupyti užpakalį gulinčio ligonio galvos, paimti rankas į savo ir jas čia kelti aukštin ligoniui už galvos, čia leisti žemyn ir prispausti prie krutinės. Tą daryti ritmingai, 16-18 kartų per minutę. Iškeltas ir prie krutinės prispaustas rankas palaikyti po porą sekundžių.

Jeigu bedarant dirbtinį kvėpavimą ligonio gerkle pasirodo vanduo arba skystis, jį tuoj išluostyti. Be to, dirbtinį kvėpavimą bedarant protarpiais jaudinti gerkle ir nosį su plunksnele, trinti kūną.

Atsivėmimo ženklai yra tokie: ima keistis veido spalva, baltas veidas ima raudėti, pradeda judėti burnos kampai, ligonis ima judinti lūpas, retkarčiais ligonis atsistūsta, pradeda gargaruoti, ima silpnai kvėpuoti. Dirbtinį kvėpavimą daryti nepaliauti, bet daryti tol, kol ligonis ima pats lygiai ir giliai alsuoti. Atsivėmimo pradžioje kūną pradėti šildyti, susukti į antklodę, sąnarius trinti per paklodes iš apačios į viršų. Per paklodes dėti butelius su šiltu vandeniu. Jeigu gali gerti, duoti šilto vandens, arbatos, valerijono lašų.

KRUTINĖS BALSAS.

Lyg lapų šlamėjimas,
Lyg girios užimas,
Lyg paukščių čiužėjimas,
Lyg juos verkimas:
Toks balsas išsina
Iš tavo krutinės
Ir skrysta ir eina
Jautrus, visuotinis!

Jovaras.

NEPAPRASTA GARBĖ LIETUVAITEL.

Ona Čenkiutė (Chenkus), kuri dabar yra ištėkėjusi už leitenanto H. Stedwell'o, susilaukė nepaprastos garbės. Ji yra kilusi iš West Hazleton, Pa., kur jos motina ir dabar gyvena. Tulas laikas atgal Ona įsirašė į Moterų Armijos Korpusą (WAC). Kadangi ji yra labai gabi ir turi imponuojančią išvaizdą, tai greitai laiku ji buvo paskirta į MGM punktą ant Times Square'o New Yorke rekrutuoti moteris armijon. Jai tas darbas taip gerai sekėsi, kad greitai laiku ji buvo perkelta į geresnę vietą, butent į Grand Central Palace, N. Y.

Bet tai ne viskas. Armijos artistai dabar išrinko ją iš visų moterų kaip pavyzdinčiausią WAC "tipą" ir jos atvaizdus vartos kaip modelius moterų rekrutavimo propagandai po visą šalį.

Laikraščiuose, magazinuose, ant sienų ir teatru judžiose Ona Čenkiutė-Stedwell bus rodoma kaip gražiausias pavyzdys visoms Amerikos moterims. Ar gali but didesnė material garbė?

Mums ypač smagu šią žinią pranešti, nes Ona yra užauginta "Keleivio" skaitytojų šeimoj. Jos mamytė, Rozalija Čenkuvienė, ir dabar prisijuntė prenumeratoratą už "Keleivį."

APIE VALGIUS.

Pajus iš mėsos ir korninių kruopų.

Lietuviai nepripatę prie kornų ir mažai jų vartoja. O kornai geras maistas ir pigus. Ypač geras daiktas korninės kruopos (corn meal). Jeigu yra atliekamos šaltos mėsos, tai iš jos galima padaryti labai gerą pajų su korninėm kruopom. Tas daroma šitokiu būdu: ištepa keptuvę riebalais ir iškloja ją su koše iš korninių kruopų. Tada prideda sukaptos mėsos su visokiais prieskoniais ir su tomėtim. Ant viršaus vėl uždeda korninės košės, pabarsto tarkuotu sūriu ir kepa apie pusę valandos, arba kol viršus ežiai parusta. Karštis gali but vidutinis, apie 350 laipsnių.

Norint suminkštinti kiaušinio lukštą, reikia jį pamirkyti uksuse apie 20 minutų.

Nuo šaltu šurpulių nėra geresnio vaisto, kaip stiklas karšto pieno — taip karšto, kaip tik galima gerti.

Laikas yra ta medžiaga iš kurios gyvenimas yra išauštas. Neleisk jo veltui. Franklin.

"Keleivio" Knygų Katalogas

Istorija, Kritika, Polemika, Beletristika, Poezija, Jumoristika ir kitos. Visos geros, visos įdomios ir naudingos.

AR BUVO VISUOTINAS TVANAS?

Bažnyčia sako, kad iuvo, o mokslas sako, kad nebuvo. Jeigu buvo, tai kaip? Kojus būtų galėjęs surinkti i kelias dienas visų veislių gyvūnus, kurie gyvena išimtinė po visą žemės kamuolį? Kaip jis galėjo to visų gyvūnų prasto savo arkio sutalpinti? Iš kur ėmėsi tiek vandens, kad visą žemę apsemtų? Kur tas vanduo dabar yra? Kaip iš Nojaus seimynos galėjo atsirasti po tvano juodveidžiai ir kiti veislių žmonės? Šitie ir šimtai kitų klausimų, į kuriuos negali atsakyti jokis kunigas, yra nuosakiai ir aiškiai išdėstyti šitam veikalė. Knyga be galo įdomi. Kas žodis — tai faktas, kas sakymas — tai naujas, nūgyr argumentas griuva. Mokslas ir noksas nuo pradžių iki galo. Kaina 25c.

LIETUVIŲ SEIMYNOS ISTORIJA JUŠKEVICIAUS DAINOSE.

Jei nori žinoti, kaip senovėje lietuviai gyveno, tai perskaityk šią knygą. Iš jos sužinosi, kad vyrai turėjo daug patelių, o žmonos po kelis vyrus. Labai užsiminti ir pamokantis knyga. Su paveikslais. Kaina 50c.

BYLA DETROITO KATALIKŲ SU SOCIALISTAIS.

Dalijant Detroito lietuvių socialiams plaktus netoli nuo bažnyčios kunigų pakurstyti brostvininkai užpuolė juos ir žiauriai mušė. Socialistai iškėlė užpuolikams bylą, kuri ir yra šioj knygutėj aprašyta, su visais teismo rekordais ir liudininkų parodymais. Kaina 25c.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA.

Labai įdomi knygutė šituo svarbiu klausimu. Ją turėtų perskaityti kiekvienas katalikas ir socialistas. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardunas. Kaina 10c.

MATERIALISTISKAS ISTORIJOS SUPRATIMAS.

Ši knygelė aiškina proletariato filozofijos mokslą. Jei nori žinoti, kas gimdo pasaulįje įvairiausius nuotikius, tai perskaityk šią knygėlę. Kaina labai lengva. Knyga protautantiems darbininkams neapkepinuojama. Kaina 25c.

SOCIALIZMO TEORIJA.

Šis veikalas trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, ir kodėl turės būti pakeistas kapitalizmas. Kaina 25c.

SIĖS IR STRAIPSNIAI.

Šioj knygoj telpa 23 gražios eilės daugybės straipsnių, juokų ir tt. Puikiai iliustruota. Kaina 25c.

AMERIKOS MACOCHAS.

Arba kaip Romos katalikų kunigas Hans Schmidt New Yorke paplovė savo meilę, Ona Amuljeraitė. Knygelė su fotografijomis atvaizdais. Kaina 10c.

DELKO REIKIA ŽMOGUI GERT IR VALGYT?

Valgyti ir gerti reikia dėl to, kad norisi atsisotinti, nepagalioti žmogus. Bet dėl ko gi nori? Dėl to, kad žmogus silpsta? Ir dėlko vienas maistas duoda daugiau spėkų, kitas mažiau? Dėlko žmogui reikia cukraus, druskos ir kitų panašių dalykų? Kodėl jam reikia riebiųjų? Šitūs klausimai sukuria tikslą ir šitą knygutę. Parašė D-ras G-mus. Kaina 15c.

Pekla

BROŠIURA SU PEKLOS ŽEMELAPIU IR KITAIS PAVEIKSLAIS.

Parašė A. M. METELIONIS.

Kunigai garsina tamsuolius amžina peklos ugnimi ir už pinigų apsiima kiekvieną išgelbėt nuo amžinų kančių pragaro liepsnose. Bet šios knygos autorius parodo, kad visa tai yra melas ir apgavystė, nes peklos visai nėra. Jisai parodo, kad toj vietoj, kur Biblija sako buvus kitąyk pekla, dabar tepatalt auga. Ir pridūtas "peklos" žemėlapis tatau patvirtina.

Kaina 25 centai.

Knyga pavadinta "Keleivio" Knygyna.

Adresas: "KELEIVIS" 636 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Taipgi ir pas A. M. METELIONĮ 7747 Navy Avenue, Detroit, Mich.

LENGVAS BUDAS ISMOKT ANGLISKAL.

Rankius reikalingiausių žodžių ir pasikalbėjimų. Ši knyga sutaisyta taip, kad ją galėtų suprasti visi, kad kiekvienas galėtų greitai išmokti anglų kalbą. Ją telpa netik atskiri žodžiai, bet celi sakiniai, pasikalbėjimai darbo įėjant, važiuojant kur nors, nuėjus krautuven, pas daktarą, pas barzdaskutį, pas kriaučį ir tt. Su fonetišku ištartinu ir gramatika. Antra padidinta ir pagerinta laida. Sutaisė St. Michelonas. Pusi. 95. Kaina 35c.

KAIP TAPTI SUVIENYTŲ VALSTIJŲ PILIECIU?

Aiškiai išdėdyti pilietybės įstatymai su reikalingais klausimais ir atsakymais lietuvių ir anglų kalbosa. Antra peržiūrėta ir pagerinta laida. Kaina 25c.

ZEMAITĖS RASTAI KARES METU.

Lietuvos Šelpimo Fondo leidiny. Jų rašytojos paveikslu, 126 puslapių. Kaina 60c.

KUNIGŲ CELIBATAS.

Ši knygelė parodo, kodėl Romos popiežiaus kunigai nespiciuoja. Čia išsiskinta visa jų bėpatystės istorija, jų pasekmės, doriskas dioniskijos supuolimas. Šia knyga turėtų perskaityti kiekvienas vyras, tevas ir jaunikas, kurie geidžia, kad jų moteris, dukteris ir mylimosios nepaūtų į tokį kunigų globą. Parašė kun. Geo. Townsend Fox, D. D., su lietuviu Ferdinand de Samogintu. Kaina 25c.

KODEL AS NETIKIU DIEVĄ?

Laisvamanis čia pasako, kodėl jis negali tikėti. Pina argumentu, kurių nesumai joks žėuitas. Knygūtė 20c.

KURGI VISA TAI NYKSTA?

Kur nyksta visi tie lobiai, kuriuos žmonės kuria per amžius? Ši intriguojanti politiškaik-ekonomiška klausima aiškina garsusis Vokietijos socialdemokratų teoretikas Karl Kautsky. Kaina 10c.

SIELOS BALSAS.

Puiki knyga, daugybė labai gražių eilų ir dainų. Dainų gražu, spalvuočių paveikslų. Popiera geras ir spauda graži. Parašė J. B. Snelstorius, 221 puslapių. Audimo apdarais \$1.35

BIBLIJA SATYROJE

Tai Biblijos pašaipai. Į Kanacų tos knygos neįsileidžia. Labai juokingas su 379 puikiais paveikslais, perstatančiais įvairius motilikus su prieš savitvirmo pasaulio iki užgimimo Kristaus. Įgyjes šią knygą niekas neįgalis. 382 puslapiai. Kaina \$1.00

KUR MUSŲ BOCIJAI GYVENO?

Biblija sako, kad pirmutiniai žmonės gyveno Rojuje. Bet mokslas Rojų visat atmeta. Mokslas mano, kad žmonijos lopšinė buvo šiaurėje. Ir ši knyga parodo, kodėl taip manoma. Labai įdomus ir pamokantis skaitymas. Kaina 25c.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ISTORIJA.

Šitas veikalas parodo, kaip nuo 1905 metų revoliucinės Lietuvos spėkos vede kova su caro valdžia, kaip tuo pačiu laiku kunigai tą valdžią rėmė ir gynė; kaip paskui revoliucija paėmė viršų, kaip Lietuva likos pačiuosuta iš po caro valdžios ir kaip ji buvo apskelbta republika. Pridūtas didelis spalvuoats žemėlapis parodo atstieigtos nepriklausomos Lietuvos rubėžius ir kaip šalis yra padalyta į apskritys. Tai yra vienatine knyga, kuri parodo, kaip gimė Lietuvos Respublika. Čia telpa visi svarbesni dokumentai. Stenėjimo Senuosiuosiu, tautos sutartis su bolshevikais, sutartis su latviais, apvaisimas visų mūsų su lenkais ir tt. Yra tai ne knyga, bet tiesiog žibintavas, kuris apšviečia visą Lietuvą iš lauko ir iš vidaus. Kaina \$1.00

DZIAN BAMBOS SPYCIAI.

Ir kitos fonės. Daugiau juokų, negu Amerikoj mundino. Šioj knygoj telpa net 72 "Dzian Bambos spyčiai", eilės, pasikalbėjimai, humoristiški straipsniukai ir juokai. Antra pagerinta laida. Kaina 25c.

APIE DIEVĄ, VELNĄ, DANGŲ IR PRAGARĄ.

Parašė garsus Biblijos kritikas Ingersolas. Kaina 25c.

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS.

Šioje knygoje telpa daugybė naujų, labai gražių ir juokingų monologų ir deklamacijų. Visokios temos: darbininkiškos, revoliucionieriškos, tautiškos, humoristiškos ir laisvamiškos. Visos skambios, visos geros. Tinka visokiems apvaikšėjimams, baliams, koncertams ir tt. Antra pagerinta laida. Kaina 25c.

PAPARČIO ZIEDAS.

Ir keturias kitas apysakas: (1) Neauzintintis Vyras; (2) Zydinti Giris; (3) Klaida; (4) Korekta. Jose nurodoma kaip žmonės paikai tiki į visokius prietarus, burtus ir tt. 15c.

LYTISKOS LIGOS.

Ir kaip nuo jų apsaugoti. Parašė D-ras F. Matulis. Antra, peržiūrėta ir papildyta laida. Kaina 25c.

ALKOHOLIS IR KUDIKIAI.

Arba kaip tėvų vartojami svaiginamieji gerimai atsiliepa jų vaikams. Kas yra arba tikisi kada nors buti kudių tėvais, butnai turėtų perskaityti šią knygutę. Kaina 10c. "Keleivis," 636 Broadway, South Boston, Mass.

Kodėl Churchillio žodis Ispanijai 'Malonus'?

Anglijos premjeras Churchill anądien atsistojo parlamente ir pradėjo: "Šiandien aš pasakysiu malonų žodį Ispanijai."

Ir jis išparodė visą eilę Ispanijos nuopelnų. Kaip žinoma, Anglija turi Ispanijoje Gibraltaro tvirtovę. Tai yra be galo svarbus strategijos žvilgsniu punktas. Tvirtovė atkreipta į jūrą ir nuo vandens ji priešui neprieinama. Bet iš užpakalio, iš Ispanijos, paimti ja nebūtų sunku. Ir vokiečiai per keturis metus prašė Ispanijos, kad ji leistų jiems prieiti prie Gibraltaro, tačiau Ispanija neleido. Tai vienas Ispanijos nuopelnas.

Kitas yra tas, kad ji užsilaikė "draugiškai" alijantų atžvilgiu, kuomet "jos kanuolių šešėlyje" buvo koncentruojami alijantų orlaivai ir laivai Afrikos invazijai.

Visa tai, žinoma, yra tiesa ir niekas to negali užginčyti.

Bet tai yra tik viena medalia pusė. O juk yra ir kita. Apie ją kalba prezidentas Rooseveltas. Ir štai ką jis sako:

Ispanija duoda Vokietijai volframo. Tai labai reikalingas karo ginklas metalas. Alijantams spaudžiant, Ispanija sutiko to metalo eksportą Vokietijon suma-

jeigu jis nemato kruvinų Franko rankų.

Bet nejaugi ištikrųjų p. Churchillio atmintis tokia trumpa? Nejaugi ištikrųjų jo akys neprimato?

Ne, ne tame čia dalykas. Anglijos premjeras ir mato dalykus ir atsimena. Jis pasakė "malonų žodį" Ispanijai dėl to, kad Anglijai reikalingas Ispanijos palankumas. Reikalingas dabar ir bus reikalingas po karo. Anglijos fabrikams labai reikalinga geležis iš šiaurės Ispanijos. Ir Ispanija reikalinga kaip rinka Anglijos gaminiams. Taigi Churchillio "malonus žodis" Ispanijai gali būti suprastas tik ekonominių interesų šviesoje.

Toj pačioj šviesoje gali būti išaiškintas ir Roosevelto nusistatymas. Kodėl mūsų prezidentas priešingai Ispanijos politikai? Todėl, kad ta politika labai kenkia Jungtinių Valstijų interesams Pietų Amerikoje.

Anglijai Ispanija gali būti labai naudinga ekonominiu žvilgsniu, bet Jungtinėms Valstijoms ji yra nelemtas kenkėjas. Ispanijos fanatistų propaganda Pietų Amerikoje buvo ir tebėra astrodieglis po šonu mūsų demokratijai. Argentina yra geriausias pavyzdys. Todėl Rooseveltas ir plaka Ispaniją.

Mums, socialistams, tas lengvai suprantama, nes socialistų mokslas sako, kad valstybių politiką visuomet diktuoja jų ekonominiai reikalai.

Raktas į Hitlerio Tvirtovę

Visam už laisvę kovojančiam pasauliui Birželio Šeštoji bus istorinė diena. Tą dieną buvo gautos pirmosios žinios apie Jungtinių Tautų invaziją Francuzijon. Pagaliau, atėjo senai lauktoji diena — Hitlerio tvirtovės puolimas!

Ir, lyg tyčia, alijantų puolimas buvo pradėtas toje vietoje, apie kurią daug ir vėliau kalbėta. Alijantų pirmieji būriai pasirodė netoli buvusios normandų sostinės Caeno.

Caen (ištark: Kaen) randasi prie Orne upės, apie 150 mylių nuo Paryžiaus. Tai istorinis Normandijos miestas, o šiame atvejuje — raktas į Hitlerio tvirtovę.

Firm devynių šimtų metų iš tos srities buvo pasiūta ekspedicijos armija Anglijos užkariavimui. Vėliau, savo keliu, anglai puolė Caeną. Keliais atvejais šis miestas ėjo iš rankų ir raudonas. Dabar ir vėl toje vietoje pradėta invazija — ši karta jau ne tam, kad Francuziją pavergus, bet kad ją išlaisvinus iš nacių vergijos.

Kova bus sunki ir ilga. Bet jau pradėta ir bus vedama, iki francuzų žemėje nebus nei vienos nacių divizijos. Ir daugiau: ji bus vedama iki alijantų armijos pasiekės Berlyną ir galutinai sudaužys nacių Vokietijos galybę.

Caen pirmą kartą pagar-

chanizuotų dalinių operacijoms.

Ne be reikalo todėl nacių armijos visu įžulumu gynė Caeną. Nacių tvirtovės siena jau pramušta, ir pramušta toje vietoje, kuri jiems labiausia pavojinga.

Rašant šiuos žodžius nėra pilnų žinių apie visas karo operacijas. Pilnų žinių, turėtų, ir negausime, kol tęsis šis karas. Musų kariuomenės vadovybė neskelbia jų dėl įvairių sumetimų. Bet ir neturėdami tų žinių viena dalyką jau žinome: invazija buvo gerai suplanuota ir pradėta toje vietoje, kur lengviausia Hitlerio legionus nugalėti.

Caen buvo paskilęs viduramžiuose; jo vardas buvo žinomas francuzų revoliucijos metu. O dabar jo vardas da kartą bus įamžintas.

Atėjus tenai alijantų armijoms, francuzai šaukė: "Valio, draugai, anglai ir amerikiečiai! Valio laisvoji Francuzija!"

Tie šūkiai šiandien elektrizuoja ne tik Francuziją, bet visą pasaulį, kovojantį prieš nacių tironiją. Atėjo rustaus teismo diena ir demokratijos šalininkai suveda atskaitas su smurto garbintojais.

St. St.

KALBOS DALYKAI

"Lietuviškoji visuomenė."

Man krito akin Bendro Amerikos Lietuvių Fondo pranešimas, kuris prasideda žodžiais: "Lietuviškajai visuomenei jau žinoma..." ir taip toliau.

Tai netikusi kalba. Gali būti lietuviškas suris, lietuviški kailiniai, nes jie ypatingi tik lietuviams. Kitos tautos tokių surių nedaro ir tikių kailinių nesiuva, kaip lietuviai.

Bet negalima sakyti "lietuviškoji visuomenė," nes visuomenė nėra jokia tautos ypatybė; ji reiškia visumą, visus žmones; todėl reikia sakyti: **lietuvių visuomenė**, taip kaip lietuvių (ne lietuviška) tauta.

"Atlikta... darbai."

"Vilnės" redaktoriai rašo: "Atlikta milžiniški darbai." Veiksmažodis vienskaitoj, o daiktvardis daugyskaitoj.

Gal kas nors turi seną lietuvių kalbos gramatiką, tegul nusiūnčia ją "Vilnės" bolševikams, kad pasimokytų lietuvių kalbos. Nes dabar koku darosi skaitant jų "gazietas."

Jeigu kalbama apie darbus, tai jie gali būti tikiai atlikti, bet ne "atlikta." Galima sakyti: "atlikta pareiga," "atlikta bausmė," "atlikta kelionė," bet jokių būdu negalima sakyti "atlikta darbai."

"Pietinė dalis..."

Vienas bolševikų laikraštis džiaugiasi: "Pietinė dalis Ukrainos jau išlaisvinta."

Čia jau tikras jovalas. Visų pirma, žodis "Ukraina" čia eina budvardžio pareigas, todėl jis turėtų stovėti prieš daiktvardį "dalis," o ne po jo, būtent: "Pietinė Ukrainos dalis jau išlaisvinta." Tuomet būtų bent sintaksė geresnė, nors sakiny vistik būtų netikė. Dalykas, matote, yra toks, kad Ukrainos dalis negali būti "pietinė," ji gali būti tik "pietų Ukrainos dalis."

Budvardžiai, kurie baigiasi galūnėmis — inė ar —inis, vartojami tik tokiais atsitikimais, kuomet apibūdinama medžiaginė daikto ypatybė. Pavyzdžiui: medinė dėžė, molinis puodas, ir tt. Tokie budvardžiai mums pasako, kad dėžė padaryta iš medžio, o puodas nupildytas iš molio. Bet Ukrainos dalis negali būti padaryta iš pietų, todėl ji negali būti ir "pietinė." Ji gali būti tikiai "Pietų Ukrainos dalis."

Todėl negalima rašyti ir "pietinė" ar "šiaurinė" Amerika; reikia rašyti: Pietų Amerika arba Šiaurės Amerika.

Dr. Yla.

Ar jūs sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai remkite mūsų šalies karo pastangas.

LIETUVIŲ LAISVĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖ

WAUKEGAN, ILL.

Valdyba 1944 metams:
PIRM.—Juozas Mačulis,
906 Prescott st., Waukegan, Ill.
VICE-PIRM.—S. Gintaras,
820 S. Victory st., Waukegan, Ill.
PROT. RAST.—A. Salukas,
812 8th st., Waukegan, Ill.
12D.—Kazimieras Vaitiekūnas,
726 Eighth st., Waukegan, Ill.
FIN. RAST.—Emily Kernagis,
720 Vine Pl., Waukegan, Ill.
KASOS GLOBĖJAI — D. Lauraitis,
Paulina White.
MARŠALKOS — Jonas Stoškus,
M. Kernagis.

Susirinkimai būs paskutinį ketvirtą mėnesio, 7:30 val. vakare, Liuosybės Svetainėje, kamp. 8th ir Adams Sts., Waukegan, Ill.

Pirkit Karo Bondus ir Stampas. Kas savaite įdekit į juos nemažiau kaip dešimtą savo uždarbio dalį.

Okay..... now you attack, too!

Buy U. S. War Bonds...

Buy more than before in the Fifth War Loan

Spėjama, kad pereiniais 1943 metais tie sabotaznikai bus padarę daugiau nuostolių. Mat, viskas pabrango, kartu ir gaudymas tų sabotaznikų.

Ypač farmoms tie sabotaznikai daro nuostolių, bet jie neaplenkia nei miestų gyventojus. Kaimuose jie naikina maistą, miestuose grindis ir šiaip įrengimus, ypač elektros laidus ir kitą.

Kas per vieni tie sabotaznikai? Žiurkės.

Vaistas prarastam skoniui.

Yra žmonių, kurie nemėgsta imti tam tikros rūšies maistų. Vieni neteko noro tuos maistus imti todėl, kad jų buvo persivalgę; antri dėl to, kad nuo jų sirgo; da treti nemėgsta dėl visai jiems nežinomų priežasčių.

Dabar surasta budas tai klūčiai pašalinti. Tai yra vitaminas C, kuris, duodamas gydytojo priežiūroje, iš 100 "bent 80 atsitikimuose" grąžina prarastą skonį.

Grėžiami dantys nejaucia skausmų.

Chicagoje ir kai kuriose kitose vietose pradėta vartoti naujas budas grėžimui sugedusių dantų. Jei dantis nėra visai sugedęs, jis išgrėžiamas ir užleidžiamas. Darant šias operacijas ligonis nejaucia jokių skausmų.

Žmonėms, kurie turi prastus dantis, ši yra gera naujiena. Daugelis norėtų savo dantis taisyti, tik bijo skausmų.

Kaip ilgai gyvena bacila?

1923 metais Californijos universiteto klinikoje buvo izoliuotos labai pavojingos bacilos, Bacillus pestis. Ligos perai buvo paimti iš Gvinėjos kiaulaitės ir uždarinti specialiai paruoštoje stiklo dudelėje.

Amerika turi mažiau gimimų.

Daugelis žmonių mano, jog karo metu padaugėja skaičius gimimų. Taip nėra, Metropolitan Life Insurance kompanija turi surinkus negimintų davinį, kurie rodo, kad nuo 1942 metų žiemos gimimų skaičius yra sumažėjęs ant 22 nuošimčių.

Zaibas šposininkas.

Viename karo fronte buvo toks retas atsitikimas. Kareivis nuėjo poilsio. Jis įlindo į specialų maišą, kuris tinkamas lauko nakvynei, ir užtraukė "ziperį." Kareiviui miegant užėjo lietus ir stipri perkunija, bet kareivis to nepaisė — jo maišas neperlyjamas!

Kareiviui miegant ilgiau, negu skirta, buvo pasiūstas kitas kareivis, jis pažadinti. Pastarasis nustebo: maišo "ziperis" buvo visiškai suldytas suvėlydytas.

Vėliau paaiškėjo štai kas: zaibas trenkė į "ziperį" ir jį sulydė, bet kareivis išliko gyvas, tik gerokai sukrėstas.

KARALIUS PAVEDA SAVO KARUNĄ PLEBISCITUI.

Jugoslavijos karalius Petras, kuris dabar su savo ministerais gyvena užsienyje, išleido atsisaukimą į Jugoslavijos gyventojus, prašydamas juos užmiršti savo srovinius ginčus ir laikytis isvien. Po karo, kai Jugoslavija bus išlaisvinta, jisai pavesias patiems žmonėms nuspręsti plebiscito keliu, kokią valdžios formą jie nori. Jeigu jie nubalsuos, kad monarchijos jie daugiau nenori, jisai pasitrauks nuo sosto. Savo atsisaukime karalius nesuminėjo nei gen. Michailovičo, nei "maršalo" Tito vardų.

Aukokite Raudonajam Kryžiui. Reikalui atėjus, jis padės ir mūsų broliams Lietuvoje.

Vietinės Žinios

NACIŲ SUBMARINAS UŽPUOLĖ BOSTONO ŽVEJŲ LAIVĄ.

Laivas suvarstytas kanuolių ir kulkosvaidžių šoviniiais, bet žmonės išliko gyvi.

Pereitą ketvirtadienį į Bostono prielauką gryžo O'Hara Bros. kompanijos žvejybos laivas "Lark", visas suvarstytas kanuolių ir kulkosvaidžių šoviniiais. Jame išplėtos net aštuonios didelės skylės: septynios priešakyje ir viena užpakalyje. Laimė, kad skylės buvo pramuštos aukščiau vandens; kitaip laivas būtų paskendęs.

"Lark" su 27 žmonių įgula buvo išplaukęs į Atlanto šiaurę; jūra buvo rami ir žvejai dar miegojo, nes tai atsitiko vidurnaktį; bet naktis buvo šviesi, nes šviesa mėnesteina. Staiga, be jokio įspėjimo, kažkas pradėjo į laivą šaudyti. Pasirodė, kad laivą atakuoja submarina. Kadangi šoviniai pradėjo draskyti laivą, tai kapitonas įsakė savo žmonėms sėsti į valtį, nes išrodė, kad laivas gali nuskepti. Ant jo liko tik pats kapitonas ir virėjas.

Po kurio laiko submarina staiga pasinėrė į vandenį ir jau manyta, kad žvejų laivas turės ramybę. Bet už dešimties minučių submarina vėl išliko ir vėl ėmė šaudyti į laivą. Šaudė ne tik iš kanuolių, bet ir iš kulkosvaidžių. Visas laivas buvo suvarstytas šoviniiais.

Ir vėl nacių submarina pasinėrė į vandenį. Apžiūrėjęs, kad laivo motorai neveikia, kapitonas pilnu greičiu patraukė iš puolimo vietos. Sako, nacių submarina da karta buvo iškilus, bet neberadus laivo nuopluok savais keliais. Valtysė esančių žmonių vokiečiai nelietė.

Vėliau "Lark" gryžo į puolimo vietą ir pasiėmė visus savo žmones. Jie gryžo Bostono prielauką, gyvi ir sveiki.

Gražus buvo Lietuvai Remti Draugijos piknikas.

Pereitą sekmadienį prie Chauncy ežero įvyko gražus Lietuvai Remti Draugijos piknikas. Buvo daug žmonių iš Bostono, iš Worcesterio ir kitų vietų.

Piknikantų nuotaika buvo labai jauki, draugiška. Senesnio amžiaus žmonės aršėdė stalus gukšnoj alų, užkandžiavo ir šnekučiavo. O jaunas visą laiką šoko.

Pavakary buvo dainų programa. Dainavo Ausrelės choras iš Worcesterio ir Gabijos choras iš South Bostono. Be to, gerą prakalbą pasakė drg. St. Michelonas, "Keleivio" redaktorius, ir adv. Kalinauskas. Pirmininkavo worcesterietis Kriaučialis.

Nors tą patį dieną buvo ir daugiau piknikų, mūsų piknikas reikia skaiyti gerai pavakariui. Liks ir pelno, kuris yra skiriamas Lietuvos žmonių šelpimui.

Gražiai praleide dieną, piknikantai skirstėsi vėlyvam vakare. **Reporteris.**

Sveikata Balukoniene.

South Bostono biznierių Balukonio žmonai šiomis dienomis buvo padaryta sunki operacija. Ji buvo sekminga ir Balukonienė sveiksta.

LIETUVIAI RUOSIA VAIKŲ PENKTĄ KARO PASKOLAI.

Lietuvių Piliiečių Klubas kartu su Lietuvių Agitacijos Komitetu ruošia didelį Penktos Karo Paskolos Vajų, kuris bus Liepos antrą, 2 v. po pietų. Lietuvių Salėje, E ir Silver gatvių kirtėj.

Programa bus labai įdomi ir įvairi. Kad lietuviai gautų kreditą už kiekvieną lietuvių nupirktą boną, prašome visų draugų ir pavienių, kurie tik išgalite nusipirkti daugiau bonų, padaryti tai mūsų vajaus oficialiam minge. Čia jūsų nupirktas bonas tikrai bus užregistruotas lietuvių vardu.

Dabar, invazijai prasidėjus, reikia dėti visas pastangas kad karas kuogreiciuasia sekmingai pasibaigtų. Kiekvieno šios šalies gyventojų yra būtina pareiga šita paskola visais galimais būdais remti ir pirkti daugiau bonų negu pirmiau buvo nupirktas.

Taigi, kaip Pil. Kliubas, taip ir Lietuvių Komitetas nuoširdžiai prašo visų prisidėti, kad šis lietuvių vajus būtų sekmingesnis, kad būtų išpirkta daugiau bonų negu kada nors.

Vajaus Komitetas.

Gryžo atostogoms draugu Brazilčių sunus.

Pereitą savaitę iš tolimos Panamos gryžo atostogoms Edmundas Brazaitis, sunus mūsų draugu Brazilčių, kurie gyvena Dorchesteryje. Jau trys metai kaip jaunas Edmundas tarnauja karaviakioje ir turi užsitarnavęs technikas saržento laipsnį.

Jaunasis Brazaitis yra paleistas 22 dienom. Paviešėjęs pas savo tėvelius, aplankęs mokyklos draugus, gimines ir pažystamus, jis vėl grįš į karą tarnybą. Pirmiausia jis vyks į garsųjį Atlantic City, o paskui — "kur bus reikalas."

Edmundas gerai atrodė, gražiai vartoja lietuvių kalbą ir yra inteligentiškas vyras. **Rep.**

Komunistai palaidojo savo partiją.

Massachusetts komunistų suvažiavimas užpėreitą nedidelį nutarė palaidoti savo partijos vietinį skyrių, nes pati partija irgi palaidota. Dabar jie veiks kaip nepartinė, bet vis dėlto "politinė ir švietimo" organizacija. Vadovaujamoji suvažiavimo dvasia buvo Ona Burlak'utė, savo laiką pagarsėjusi kaip "Red Flame" — "Raudonoji Liepsna."

Radio programa.

Lietuvių Radijo Korporacijos programa ateinančią nedidelį iš WORL stoties, 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto, bus tokia:

1. Muzika.
2. Dainininkė Akvilė Siaurinė.
3. Pasaka apie Magdūtę.

"Aš nežinau kaip Motina gali šitam šaldytuve ką surasti. Ji viską čia sugrudo, tik stalo nėra."

Boston Edison Company

RENKA ATSTOVUS Į MASS. LIETUVIŲ KONFERENCIJĄ.

Bostoniečiai taip pat ruošiasi dalyvauti parade.

South Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos iniciatyva Liepos Ketvirtą yra šaukiama Lietuvių Konferencija. Ji įvyks South Bostono High School Auditorijoje. Pradžią 10:30 val. ryte.

Bostoniečiai ir apylinkių lietuviai uoliai ruošiasi šioje konferencijoje dalyvauti. Kaip žinia, konferencijos tikslas yra paminėti Lietuvos Steigiamojo Seimo 24 metų sukaktį ir lietuvių spaudos atgavimo 40 metų sukaktį.

Kai kurios Bostono lietuvių organizacijos jau išrinko savo atstovus; kitų organizacijų susirinkimai bus šio mėnesio pabaigoje. Ir jos rinks savo atstovus.

Iš kolonijų gauti pranešimai rodo, kad ir ten yra renkami organizacijų atstovai.

Beje, pirm konferencijos bus paradas, vadovybėje Stepono Dariaus legionierių posto. Visų pirma legionieriai susirinks prie savo būstinės ir eis į bažnyčią. Kitos organizacijos, kurios į bažnyčią neis, susirinks apie 10 val. ryto prie Lietuvių Piliiečių Draugijos salės ant E gatvės. Čia pribus ir legionieriai. Nuo čia jau visi kartu maršuosime į South Bostono High School Auditoriją.

Auditorijoje legionieriai atliks tam tikrą ceremoniją Liepos Ketvirtai pagerbti. Po to bus sveikinimo kalbų ir paskui prasidės konferencija.

Visi organizacijų atstovai prašomi susirinkti laiku, ne vėliau kaip 10 val. prie Lietuvių salės. Visi Bostono ir apylinkių lietuviai yra raginami dalyvauti parade.

Pradės veikti darbininkų racionavimas.

Turėjom maisto ir gazolinio racioną, o dabar turėsime ir darbo jėgų racionavimą. Nuo liepos 1 d. bus uždėtos sakant, didžiosios firmos galubos darbo jėgoms. Kitaip lės turėti tik tiek darbininkų, koks joms bus valdžios nustatytas. Tą atliks Karo Darbų Komisija.

Sakoma, kad tulos firmos turi per daug darbininkų, o kitoms firmoms jų stoka. Dėl to ir racionavimas.

Racionavimas nepalies tų daugiau kaip septynis darbuotojų, kurios samdo ne bininkus.

Audra Bostone pridare daug nuostolių.

Pereito penktadienio vakarą Bostone ir apylinkėse siautė didelė audra ir perkūnija. Audros metu užmuštas vienas žmogus ir pridaryta daug nuostolių. Kai kur išvartyti medžiai, apdraskyti namų stogai ir iškulti langai. Be to, nuplėtos daugelio krautuvų iškabos. Kai kuriose vietose buvo suardyti telefonai, kai kur buvo nutraukti elektros laidai ir žmonės turėjo but tamsoje.

Nuostoliai bus nemazai, ypač fermeriam, kurių pasėliai lietaus buvo išplakti, o vaismedžiai išlaužyti.

Drg. T. Rubikas sunkiai sužeistas.

Pereitą savaitę "Keleivio" ofisan buvo atvykęs draugas Tamas Rubikas iš West Hanoverio. Tai senas mūsų veikėjas, draugijų organizatorius ir darbuotojas. Seniau jis gyvendavo Worcesteryje ir veikdavo daugiausia su socialistais. Jis pasiliko, ištikimas socializmo idėjai iki šiai dienai, bet ji yra ištikusi skaudi nelaimė: dirbtuvėj mašina įtraukė jo ranką iki riešo ir numovė nuo jos visą kuną, liko tik pliki kaulai. Teko imti odą iš kitų kuno vietų ir skiepyti prie rankos. Darant operacijas buvo užsikrėtęs kraujas ir jau nedaug buvo vilties ligoniui pasveikti.

Šiandien drg. Rubikas jau vaikščioja, bet jaučiasi silpnas ir dirbti negalės da per kelis mėnesius. Buvo atvykęs su savo dukteria, užsisakė "Keleivį" ir nusipirko knygų.

Linkime draugui Rubikui kuo greičiau pasveikti!

Rado išgėdintą ir nužudytą 10 metų mergaitę.

Norwell apylinkės pušyne, netoli viekelio, policija rado pasmaugtą Frances McGrath, 10 metų mergaitę iš Dorchesterio. Ji dingo birželio 10 d. vakare ir buvo rasta tik birželio 17 d. rytą.

Gydytojai nustatė, kad mergaitė buvo išgėdinta, o vėliau nužudyta ir palikta miške.

Policija jiesko piktadario ir veikiausia ji suras, nes turinti jo pėdsakus.

Nužudytos mergaitės tėvai gyvena 11 Riverview st., Dorchesteryje. Savo laiku McGrath yra buvęs Bostono miesto tarybos narys.

Iš meilės nužuvę mergaitę. Springfieldo policija suėmė 15 metų vaikę, kuris prisipažino nušovęs Caroliną Bennett, 14 metų amžiaus mergaitę. Priežastis ta, kad ji dariusi "deitus" su kitais berniukais. Užmušėjas sako, kad jis "savo Caroliną" labai mylėjęs.

Šovikas yra našlaitis. Kas jį gins ir ką teismas su juo darys, da nežinia.

George F. Plouffe, 51 metų vyras, gavo 7 metus kalėjimo užtai, kad užpuolė nepilnametę mergaitę.

Dorchesterį sudegė skalbykla vardu Home Service Laundry.

REIKIA DARBININKŲ INDUS PLAUTI RESTORANE

Darbas nuo 5 val. vakaro iki 1 naktį arba nuo 7 vakare iki 2 naktį. Mokestis: \$22 ir sąvaite ir valgis. Atsiskaiti tuoj į:

BLINSTRUB'S VILAGE & GRILL
300 Broadway, South Boston, Mass.
Tel: SOUTH Boston 9706-4535

The CONSTITUTION HANDICAP

Pridėta \$5000 Subatai

SUFFOLK DOWNS
Daily Double Closes 2:15
POST TIMES:
1st Race 2:30 — 8th Race 6:00

Kur tik parsiduoda geros rūšies gėrimai, visuomet pirmoj vietoj eina

PICKWICK

"ALE that is ALE"

BREWED BY HAPFENKEFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

A. Rimkui nugnybo pirštą.

Pereitą penktadienį "Keleivio" ofise buvo draugas Augustinas Rimkus iš Allstono. Parodė aprištą pirštą ir sako: "Dirbt negaliu, tai atvažiuoju už 'Keleivį' užsimokėti." Pasirodo, kad dūrys pritrenkė jam ranką ir nugnybo vidurinio piršto galą. Sako, pašėlusiai skauda.

Seniau drg. Rimkus turėjo Cambridge'uje barberę ir išparduodavo daug "Keleivio". Dabar jis dirba karo darbuose.

Dr. John Repshis
(REPSHS)
LIETUVIŠ GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 4-6
Nedėliomis ir šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto.
278 HARVARD STREET
Camp. Inman st. art. Central av.
CAMBRIDGE, MASS.

Rinks krautuvų seną popierą.

Bostono Salvage komisijos pirmininkas Hyland kreipėsi į Bostono ir kitų artimesnių miestelių krautuvnikus, prašydamas taupti seną popierą. Ji bus renkama syki į mėnesį. Pradės rinkti popierą.

THIS WEEK GO Greyhound Racing
POST TIME 7:30 DAILY DOUBLE 7:20
Use the EL via Maverick Station
WONDERLAND DIVISION

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8.
506 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas: SOUTH Boston 1320

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
414 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. So Boston 0948
Res. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 23
BOSTON. Telef. Fafayette 2371
arba Somerset 2044-J
SPECIALISTAS KRAUJO INKSTŲ IR NERVŲ LIGŲ.
Val. nuo 9 ryt. iki 7 vak. kasdien
Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUS TYTOJAI (Insured Movers)
Perkraustom šia pat ir į tolimas vietas
Gausi orientacija, kaina prieinama
826 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 4513

šoma, kad ji būtų gatavai supakuota, kai atvyks miesto trokai.

Dr. J. C. Seymour
(LANDZIUS)
Specialybė: Akių, Vidurių Ligos, Ausų, Nosies ir Gerklės.
Vartoja vėliausias konstrukcijas X-RAY Aparatą.
Pritaiko Akinius.
VALANDOS: nuo 2-4 nuo 7-8
634 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Dr. Leo J. Podder

Is Leningrado.
Specializuojasi Vyriškų organų nusišalijimo. Gyvenimo perrašymo, Moterų ir Vyrų Egas Kraujo ir Odos Ligos.
Valandos: nuo 10 iki 12 dienos
nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare
180 HUNTINGTON AVE.,
BOSTON, MASS.
Tel. Commonwealth 4570.

Tel. SOU 2806

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS
Ofiso valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vakare.
Seredomis:
Nuo 9 ryto iki 12 dienos.
447 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Tel. 28624 Gyv. \$1185

Dr. Joseph A. Gaidis

OPTOMETRISTAS
Valandos: 9 iki 12
nuo 2 iki 6,
nuo 7 iki 8
Seredom 9 iki 12
ir sustarus.
AKIŲ DAKTARAS
(štaiso defektuotas akis ir tinkama laiku supažina žmogų, ilgą
caminojo ir priakirio akinius.
114 Summer Street,
LAWRENCE, MASS.

S. BARASEVICIUS IR SUNUS

MOTERIS PAGELEBININKĖ
LIETUVIŲ GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS
Turi Notaro Teises.
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2530
Suaugus gyvenamoji vieta:
538 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2537